

คำนิยาม

นายพูนศักดิ์ ชชาติสุทธิผล

ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ตามที่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ “อาเซียน” ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินการรวมกลุ่มการค้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งสร้างตลาดและฐานการผลิตของแต่ละประเทศสมาชิกให้เป็นตลาดเดียวและให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรีนั้น นับว่า เป็นความท้าทายครั้งสำคัญต่อผู้ประกอบการในอันที่จะเก็บเกี่ยวประโยชน์ทางการค้าจากโอกาสการรวมตัวทางเศรษฐกิจดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ประกอบการจะต้องเตรียมความพร้อม ปรับตัว หรือบรรเทาผลกระทบจากการแข่งขันที่รุนแรง มิฉะนั้น ผู้ประกอบการอาจประสบปัญหาทางการค้า หรือสูญเสียโอกาสทางธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นสถาบันหลักภาคเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงได้จัดพิมพ์หนังสือ “ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย” ฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs ได้ตระหนักและรู้เท่าทันในโอกาสและผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อเตรียมการ วางแผน และเตรียมความพร้อมในการดำเนินธุรกิจต่อไป โดยหนังสือเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งต้อง ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายพูนศักดิ์ ชชาติสุทธิผล)

ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

คำนิยาม

ดร.ยuthศักดิ์ สุภสร

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

จากความสำคัญของ “อาเซียน” ที่เป็นทั้งแหล่งวัตถุดิบและเป็นตลาดหลักด้วยจำนวนประชากรเกือบ 600 ล้านคน และผลจากการที่กลุ่มประเทศสมาชิกจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 นอกจากจะนำไปสู่การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี ซึ่งจะเป็นโอกาสในการเติบโตของ SMEs รวมทั้งเศรษฐกิจประเทศแล้ว ในทางกลับกันก็อาจจะเป็นภัยคุกคามให้กับ SMEs ได้เช่นกัน

ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการ SMEs สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs จึงได้ร่วมกับ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ดำเนินโครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)” ภายใต้การดำเนินงานดังกล่าวได้มีการจัดทำหนังสือ “ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย” ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเพื่อให้ SMEs ไทย สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีอยู่เดิมและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ รวมทั้งสามารถปรับตัวเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นกลไกที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการ SMEs และเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

(ดร.ยuthศักดิ์ สุภสร)

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

คำนำ

นายอรินทร์ จิรา

ประธานคณะกรรมการโครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs
ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

หนังสือ “ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย” เล่มนี้จัดทำขึ้นภายใต้โครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต

ในการจัดทำหนังสือฉบับนี้ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีทางด้านข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ ฯลฯ) กระทรวงการต่างประเทศ (กรมอาเซียน) และหน่วยงานภาคเอกชน (อาทิ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารทหารไทย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ฯลฯ) ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือฉบับนี้จะช่วยลดช่องว่างความไม่รู้และไม่เข้าใจในคำว่า AEC โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ให้ลดน้อยลง ทั้งนี้เพื่อในอนาคตข้างหน้าหลังจากภูมิภาคอาเซียนได้เปิดการค้าขายอย่างเสรีขึ้นมาแล้ว ประเทศไทยจะได้ไม่เสียเปรียบในการแข่งขันทางการค้าในเวทีระดับนานาชาติ

ในโอกาสนี้ ใคร่ขอขอบคุณรองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ดร. ปิยะนุช มาลากุล ณ อยุธยา) และประธานคณะกรรมการประเด็นเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ดร. นิลสุวรรณ ลีลารัศมี) ที่กรุณาให้คำแนะนำ ในการจัดทำต้นฉบับและการตรวจสอบเนื้อหาในหนังสือ ดังกล่าว

(นายอรินทร์ จิรา)

ประธานคณะกรรมการโครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่ง
ให้ SMEs ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รายชื่อคณะกรรมการโครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

ที่ปรึกษา

1. นายวิศิษฐ์ ลิ้มประนะ	รองประธานสภาอุตสาหกรรมฯ
2. นายเจน นำชัยศิริ	รองประธานสภาอุตสาหกรรมฯ
3. นายมานะผล ภู่มั่นบุญ	รองประธานสภาอุตสาหกรรมฯ
4. นายวัลลภ วิตนากร	รองประธานสภาอุตสาหกรรมฯ

คณะทำงาน

ประธาน	นายอรินทร์ จิรา	รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมฯ
รองประธาน	นายอิศเรศ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต	รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมฯ
	ดร.ปิยะนุช มาลากุล ณ อยุธยา	รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมฯ
	นายสมปอง ผลเจริญจิต	รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมฯ
กรรมการ	นายกรกฎ ผดุงจิตต์	รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมฯ
	นายพัฒนศักดิ์ สุนทระกุล	กรรมการสภาอุตสาหกรรมฯ
	นายทศพล วงศ์ลาบัตร์	กรรมการสภาอุตสาหกรรมฯ
	นายชาญ สารเลิศโสภณ	ผู้อำนวยการใหญ่
	นายมนต์ชัย รัตนะ	รองผู้อำนวยการใหญ่
	นายเอนก สิริวิชัย	ที่ปรึกษานักงาน
		สภาอุตสาหกรรมฯ
	นางอังศนา ชีวะดุขฎี	ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมและ สนับสนุนอุตสาหกรรม
	นายภาคภูมิ ตีระนันท์	ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กร ระหว่างประเทศ

กรรมการและเลขานุการ

นายสิรินทร์ ปิยะพฤทธิ	ผู้อำนวยการสถาบัน SMI
-----------------------	-----------------------

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวพัชรียา เจตสรณ์	เจ้าหน้าที่บริหารสถาบัน SMI
นางสาวมลฤดี พฤทธิโรจน์ถาวร	เจ้าหน้าที่ฝ่ายองค์กรระหว่างประเทศ

สารบัญ

1. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)	
(The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)	
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง	2
1.3 แนวคิดของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน	2
1.4 เครือข่ายเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน	4
(ASEAN Connectivity)	
1.5 บทบาทของอาเซียนในเวทีโลก	9
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)	
2.1 วัตถุประสงค์และองค์ประกอบสำคัญภายใต้แผนการ	11
ดำเนินงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	
(AEC Blueprint)	
2.2 แนวทางนำร่องสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	13
2.3 โครงสร้างและแผนงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	18
3. นโยบายและการดำเนินงานเพื่อไปสู่การเป็นประชาคม	
เศรษฐกิจอาเซียน	
3.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน	29
3.2 การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน	36
3.3 การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน	39
3.4 การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก	40
3.5 สรุปความคืบหน้าจนถึงปัจจุบัน	42

สารบัญ

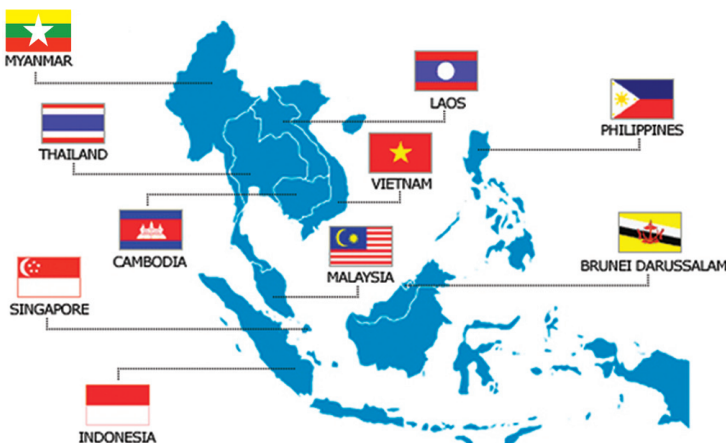
3.6 ความก้าวหน้าภายหลัง พ.ศ.2558	43
4. โอกาส ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อภาคอุตสาหกรรมไทย	
4.1 โอกาสและผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อภาคอุตสาหกรรมไทย	45
4.2 แนวทางการปรับตัว การเตรียมความพร้อม และการใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	60
4.3 มาตรการรองรับผลกระทบของภาครัฐ	70
4.4 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ	72
4.5 บทบาทของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	75
เอกสารอ้างอิง	79
ภาคผนวก	
1 สถานะสินค้าอุตสาหกรรมไทยที่ส่งออกไปในตลาดอาเซียน	82
2 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทย – อาเซียน	85

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)

1.1 ความเป็นมา

อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 มีสมาชิก 10 ประเทศ แบ่งเป็นสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (ASEAN-6) ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย และสมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนามหรือ **กลุ่ม CLMV** (Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam)

ภาพที่ 1: แผนที่และสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

อาเซียนมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ต่อมา เมื่อสภาพการค้าระหว่างประเทศต่างๆ ในโลกมีแนวโน้มที่จะกีดกันการค้ามากขึ้น ทำให้อาเซียนต้องหันมามุ่งเน้นการกระชับ และขยายความร่วมมือด้านการค้าระหว่างกัน แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

- (1) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในภูมิภาค
- (2) รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค
- (3) ใช้เป็นเวทีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในภูมิภาค

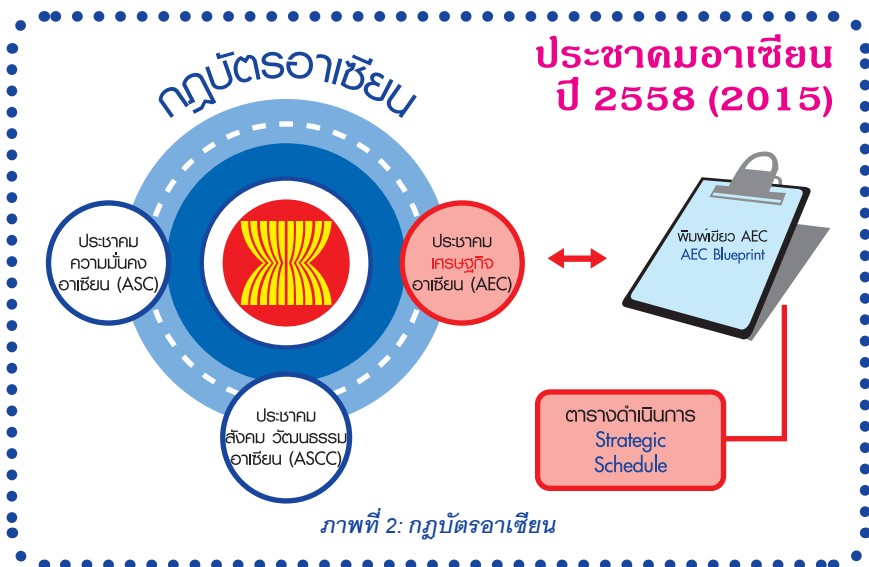
1.3 แนวคิดของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

“**ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)**” เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นหนึ่งเดียว เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง และขีดความสามารถ การแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศในทุกๆ ด้าน สามารถรับมือกับปัญหาทางการค้าที่ส่งผลกระทบมาถึงภูมิภาคอาเซียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือ การทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกัน มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

การจัดตั้งประชาคมอาเซียน ถือเป็นการปรับตัวครั้งใหญ่และวางรากฐานของการพัฒนาทางเศรษฐกิจท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ เช่น โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และความเสี่ยงที่อาเซียนจะต้องแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะจีนและอินเดีย ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด

ประชาคมอาเซียนถือกำเนิดจากปฏิญญา Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II ระบุให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงที่จะร่นระยะเวลาจัดตั้งเป็นปี 2558 โดยมี **กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)** เป็นพื้นฐานทางกฎหมายร่วมกัน **ที่จะต้องปฏิบัติตาม (Legal Binding)** อันเป็นกรอบกระบวนการปฏิรูปอาเซียนเพื่อปรับสภาพนิติบุคคลและจัดโครงสร้างองค์กรใหม่เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นการสร้างนิติฐานะ (Legal Status) ทางกฎหมายและมีพันธะสัญญาต่อกันในเวทีระหว่างประเทศของอาเซียน กฎบัตรอาเซียนจะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์กร สถานะทางกฎหมาย กระบวนการตัดสินใจ และกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้งเรื่อง กองทุนและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียน อันประกอบด้วย 3 ประชามย้อย ซึ่งเปรียบเสมือน 3 เสาหลัก (Pillars) ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.3.1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN

Security Community: ASC) มุ่งให้ประเทศสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เสริมสร้างความมั่นคง และมีระบบแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันที่ดี มีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน และมีความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคาม ความมั่นคงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนและปลอดภัย

1.3.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic

Community: AEC) มุ่งให้มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจ อำนวยความสะดวก ในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้อาเซียนมีความเจริญมั่งคั่ง เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน

1.3.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN

Socio-Cultural Community: ASCC) มุ่งให้ประชาชนอาเซียนอยู่ร่วมกัน ภายใต้สังคมที่เอื้ออาทร มีความร่วมมือแก้ไขปัญหาความยากจน เสริมสร้างความเสมอภาค รวมถึงการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกัน และจัดการกับภัยพิบัติธรรมชาติ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข การส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนทุกระดับ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกันและกัน

1.4 เครือข่ายเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Connectivity)

เป็นความคิดริเริ่มของไทยในช่วงที่เป็นประธานอาเซียนในปี พ.ศ.2551 – 2552 โดยนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้เสนอเรื่องของการเป็น Community of Connectivity เพื่อความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก โดยคำนึงถึงการตอบสนองผลประโยชน์ ของประชาชนในประเทศซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนต่างเห็นด้วยกับข้อเสนอ ของไทย

ต่อมา ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 เมื่อปี พ.ศ. 2552 ณ ประเทศไทย ได้เห็นชอบให้จัดตั้งคณะทำงานระดับสูงว่าด้วยความ

เชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (High Level Task Force on ASEAN Connectivity) เพื่อจัดทำแผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน
ในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) โดยในส่วนของไทย
คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแต่งตั้ง **นายประดา ปิบูลสงคราม**
เป็นผู้แทน ซึ่งคณะทำงานฯ จะมีบทบาทในการจัดทำแผนแม่บท ให้
เป็นกรอบและกลไกความร่วมมือในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน
และจะขยายเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออก

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 17 เมื่อปี พ.ศ. 2553 ณ กรุง
ฮานอย ประเทศเวียดนาม ผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ตกลงรับรอง
**“แผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน” หรือ Master
Plan on ASEAN Connectivity (MPAC)** ซึ่งเป็นแผนการเพิ่มประสิทธิภาพ
การเชื่อมโยงด้านสินค้า บริการ ทู่น และแรงงานระหว่างกัน โดยได้กำหนด
แนวทางปฏิบัติในปี พ.ศ. 2554 – 2558 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

● **แผนแม่บท** จะกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์
ของการเชื่อมโยงระหว่างกันหลายมิติ มียุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ
และวิธีดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกัน

● **ความเชื่อมโยงระหว่างกัน** หมายถึง การเชื่อมโยง
ทางกายภาพ สถาบัน และประชาชน ซึ่งรวมกันเป็นฐานที่เอื้อต่อการบรรลุ
ผลในด้านเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งจะนำ
ไปสู่วิสัยทัศน์ของการ
เป็นประชาคมอาเซียน
ที่จะเกิดขึ้นจริง

● **เป้าหมาย
สูงสุดของการเชื่อมโยง**

ระหว่างกันในอาเซียน คือ การช่วยกันสร้างอาเซียนให้เป็นประชาคมอย่าง

แท้จริงในปี พ.ศ. 2558 เป็นศูนย์กลางของความร่วมมือระหว่างอาเซียนและประเทศนอกภูมิภาคที่มีผลประโยชน์ต่อกัน ทั้งนี้ เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

● **ประเด็นสำคัญที่ไทยผลักดัน** ได้แก่ การเร่งรัดขั้นตอนการดำเนินการผ่านด่านชายแดน (Cross Border Procedures) การตรวจสอบหรือให้บริการเบ็ดเสร็จ ณ ที่เดียว (Single-Stop Inspection or Single Window Inspection) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมหรือเรื่องอื่นๆ ที่ยังไม่แล้วเสร็จ (Missing Links) รวมถึงการบำรุงรักษาถนนอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนให้สร้างท่าเรือทวาย การสนับสนุนการจัดตั้งด่านบนบก (Dry Ports) การผลักดันให้ข้อตกลงต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีผลบังคับใช้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงาน การส่งเสริมการเชื่อมโยงทางเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสาร การส่งเสริมให้มีความเชื่อมโยงระดับประชาชนสู่ประชาชน รวมถึงด้านการศึกษา การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ การจัดทำมาตรฐานวิชาชีพและท่องเที่ยว ส่วนที่ได้เริ่มดำเนินการไป ได้แก่ การจัดทำ ASEAN Single Window และการทำข้อตกลงขนส่งข้ามแดน (Cross Border Transport Agreement: CBTA)

นอกจากนี้ แผนแม่บทฯ ยังเปิดให้เอกชนเข้ามามีบทบาทสำคัญกับการเข้ามาลงทุน แหล่งทุน การร่วมทุนกับภาครัฐ อันครอบคลุมถึง ความเชี่ยวชาญและเทคโนโลยี การบริหารจัดการทั้งด้านโครงสร้างและการให้บริการ โดยมีแนวคิดในเรื่องของการพัฒนาความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนในลักษณะของ Public-Private Partnership (PPP)

1.4.1 องค์ประกอบหลักของความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

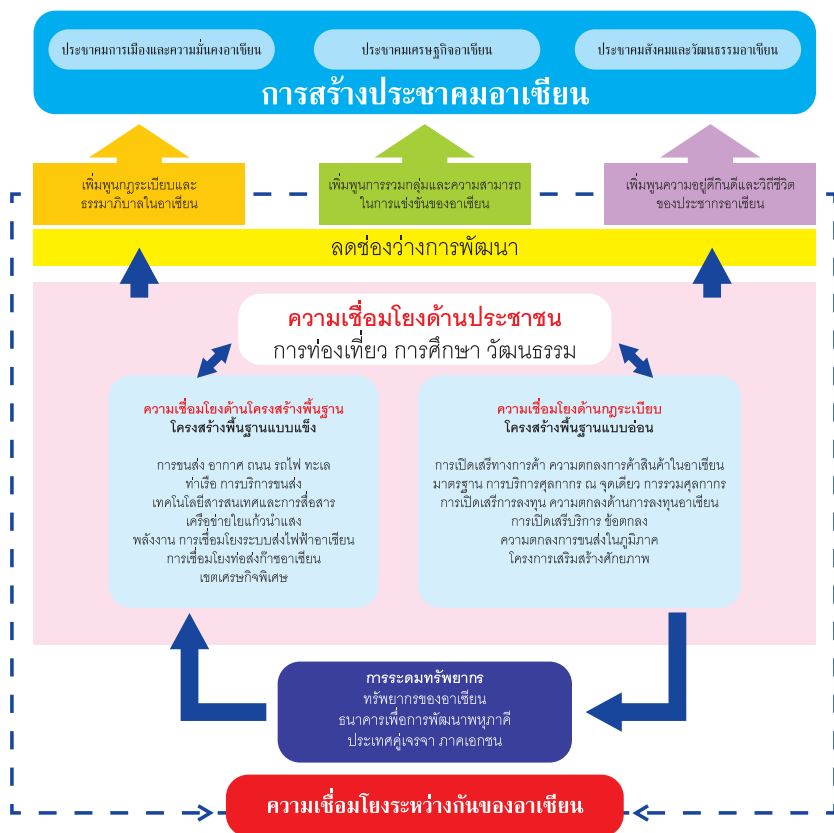
1.4.1.1 การเชื่อมโยงทางกายภาพ (Physical Connectivity) เป็นการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทางโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงพลังงานและการสื่อสารตามแผนและโครงข่ายโทรคมนาคมที่สามารถรับและส่งสัญญาณข้อมูลในระบบ Broadband ทั้งนี้ให้นำไปสนับสนุนภายใต้กรอบอนุภูมิภาคต่างๆ เช่น GMS, BIMSTEC, ACMECS, IMT-GT เป็นต้น โดยโครงข่ายที่สำคัญ ได้แก่ Asian Highway Network โครงข่ายเชื่อมโยงระบบขนส่งทางรางอาเซียน-จีน การพัฒนาเชื่อมโยงท่าเรือทั้ง 37 แห่งของอาเซียน รวมถึงการสร้างสะพานเชื่อมต่อระหว่างท่าเรือ (Land Bridge) ทะเลอันดามันและอ่าวไทย โครงการสร้างท่าเรือทวาย และทางถนนเชื่อมโยงท่าเรือทวายกับท่าเรือแหลมฉบัง การพัฒนาสนามบินให้เป็น Asian Airport เป็นต้น

1.4.1.2 การเชื่อมโยงทางสถาบัน (Institutional Connectivity) เป็นแผนเชื่อมโยงโครงสร้างสถาบัน ประกอบด้วย การเปิดเสรี การอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการ การลงทุน การสร้างมาตรฐาน กฎหมาย กฎเกณฑ์และข้อบังคับ ให้สอดคล้องกัน เพื่อลดอุปสรรคต่อการรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอีก 5 ปีข้างหน้า ได้แก่ ข้อตกลงขนส่งข้ามแดน CBTA การเชื่อมโยงกฎหมายและข้อบังคับ ระบบศุลกากร สถาบันการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างกัน เป็นต้น

1.4.1.3 การเชื่อมโยงระดับประชาชน (People-to-People Connectivity) เป็นการเชื่อมโยงด้านศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว

การศึกษา และความร่วมมือของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการ Asian Passport การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว แรงงานข้ามชาติ ด้านการศึกษา ภาษา และสื่อมวลชน เป็นต้น

ที่มา: กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (2554)

ภาพที่ 3: ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.4.2 ประโยชน์ที่ไทยคาดว่าจะได้รับจากการเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียน

- ประโยชน์ทางการค้า ข้อมูลการเคลื่อนไหวของสินค้าและประชากร ตลอดจนระบบโลจิสติกส์และการท่องเที่ยว
- ธุรกิจและธุรกรรมมีความยั่งยืนอย่างเป็นระบบ เชื้อต่อการเปลี่ยนอาเซียนจาก Transport Corridor เป็น Economic Corridor
- ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนในระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในประเทศ โดยปัจจุบันมีจีนและญี่ปุ่นเข้ามาให้การสนับสนุน ส่วนสหรัฐฯ เริ่มให้ความสนใจในเรื่องนี้มากขึ้น
- ช่วยปูทางการค้าและการลงทุนไปสู่ตลาดที่ใหญ่มากขึ้นในเอเชีย ตะวันออก จีนตอนใต้ อินเดีย และฟิลิปปินส์

1.5 บทบาทของอาเซียนในเวทีโลก

การรวมตัวของอาเซียนได้รับการตอบรับอย่างดีจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ นักวิชาการ และนักธุรกิจของประเทศ ในการเลือกใช้ทรัพยากรอาเซียนได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งจะช่วยลดต้นทุน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างอำนาจต่อรองในเวทีโลก

ขณะนี้ อาเซียนกำลังจะขยายการจัดทำความตกลงการค้าเสรีในกรอบ **อาเซียน+3** (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) และ **อาเซียน+6** (เพิ่มอีก 3 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย) ซึ่งจะส่งผลให้มีขนาด รายได้ ประชากร (GDP) ใหญ่เป็น 1 ใน 4 ของโลก และถ้านับจากจำนวนประชากรก็จะมีจำนวนมากเป็นครึ่งหนึ่งของโลก ดังนั้น การรวมกลุ่มเศรษฐกิจภายในอาเซียนให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะนำไปสู่การรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคที่กว้างขวางต่อไป จะทำให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางของการรวมกลุ่มในภูมิภาคนี้ได้ ในที่สุด

ภาพที่ 4: จำนวนประชากรและ GDP ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ASEAN+3 และ ASEAN+6

Comprehensive Economic Partnership in East Asia (CEPEA)

Japan

Korea

Australia

New Zealand

China

India

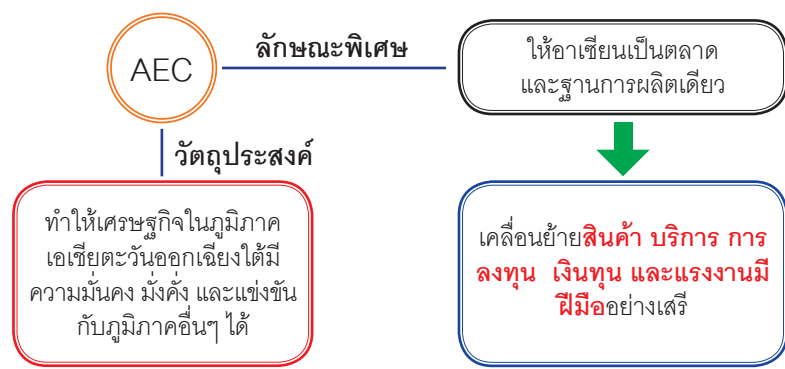
ASEAN 10: ประชากร 583 ล้านคน (9% ของประชากรโลก)
GDP 1,275 พันล้าน USD (2% ของ GDP โลก)

EAFTA (ASEAN+3): ประชากร 2,068 ล้านคน (31% ของประชากรโลก)
GDP 9,901 พันล้าน USD (18% ของ GDP โลก)

CEPEA (ASEAN+6): ประชากร 3,284 ล้านคน (50% ของประชากรโลก)
GDP 12,250 พันล้าน USD (22% ของ GDP โลก)

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

ภาพที่ 5: วัตถุประสงค์และลักษณะพิเศษของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.1 วัตถุประสงค์และองค์ประกอบสำคัญภายใต้แผนดำเนินงานจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็น “ตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base)” โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมือภายในอาเซียนอย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น (Free flow of goods, services, investment, and skilled labors, and freer flow of capital) ภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) โดยมีแผนการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ (AEC Blueprint) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

2.1.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว จะนำไปสู่การใช้กฎระเบียบการค้าในประเทศสมาชิกทั้งหมดเป็นอย่างเดียวกัน (Harmonization of Rules and Regulations) ทั้งในด้านมาตรฐาน คุณภาพ ราคา อัตราภาษี รวมถึงกฎระเบียบในการซื้อขาย การขจัดมาตรการและข้อกีดกันต่างๆ รวมถึงการมีมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้า เจือปนไขการเคลื่อนย้ายบุคคลสัญชาติอาเซียน ประเพณีบริการและการลงทุนที่เสรี

2.1.2 การสร้างอาเซียนให้เป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (Highly Competitive Economic Region) ในเวทีการค้าโลก ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โทรคมนาคม การเงินการธนาคาร การจัดระบบการค้าให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

2.1.3 การพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกอาเซียน โดยพัฒนา SMEs และเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการความร่วมมือต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) ในการลดช่องว่างการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศสมาชิก

2.1.4 การเชื่อมโยงของอาเซียนเข้ากับเศรษฐกิจโลก ด้วยการเน้นและปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาค ให้มีท่าทีร่วมกัน โดยการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เพื่อให้เครือข่ายการผลิต/จำหน่ายภายในอาเซียนเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจส่วนอื่นของโลก

ภาพที่ 6: เป้าหมายสำคัญภายใต้ AEC Blueprint

2.2 แนวทางนำร่องสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2.1 ความสำคัญของการรวมกลุ่ม 12 สาขา

ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ไทยจะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และจากข้อมูลสถิติการค้าที่ผ่านมา ไทยมีกลุ่มสินค้าและบริการที่มีมูลค่าการค้ามากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการค้าทั้งหมด

ระหว่างไทยกับอาเซียน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหาร ยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ การท่องเที่ยว การให้บริการสุขภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ตารางที่ 1: ประเทศผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขา

ประเทศ	สาขากลุ่มสินค้าและบริการ
อินโดนีเซีย	ยานยนต์ ไม้
มาเลเซีย	ยาง สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
พม่า	เกษตร ผลิตภัณฑ์ประมง
ฟิลิปปินส์	อิเล็กทรอนิกส์
สิงคโปร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ
ไทย	การท่องเที่ยว การบิน
เวียดนาม	โลจิสติกส์

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2552)

สำหรับการรวมกลุ่มการค้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (หรือ AEC) ได้มีการตกลงที่จะรวมกลุ่มสินค้าและบริการใน 12 สาขาสำคัญของอาเซียน (Priority Integration Sectors¹) เป็นโครงการนำร่องบนพื้นฐานของการส่งเสริมให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการในสาขาดังกล่าวได้อย่างเสรี และให้มีการรวมกลุ่มในด้านการผลิตและการจัดซื้อวัตถุดิบ เพื่อส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตร่วมและให้มีการใช้ทรัพยากรอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้กำหนดประเทศผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขาไว้ในตารางที่ 1 ข้างต้น

¹PIS: Priority Integration Sectors หมายถึง กลุ่มสินค้าและบริการสำคัญ 12 สาขา คือ สินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ประมง ไม้ ยาง สิ่งทอ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ การท่องเที่ยว การบิน และโลจิสติกส์ เพื่อการนำร่องสู่การเป็น AEC โดยมีแผนงาน (Roadmap) ในแต่ละสาขาและมีประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นผู้ประสานงานหลัก

2.2.2 แผนงาน (Roadmaps) ของการรวมกลุ่มสินค้าและบริการ 12 สาขานำร่องของอาเซียน ประกอบด้วย

(1) **เร่งขจัดภานีนำเข้าสินค้า ใน 9 สาขาลัก²** (เกษตร ประมง ไม้ ยาง สิ่งทอ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศและสุขภาพ) ให้เร็วขึ้นจากกรอบเดิมอีก 3 ปี คือ ประเทศอาเซียนเดิม (ASEAN – 6) จะมีกำหนดการเร่งลดภาษีใหม่ คือ ในปี พ.ศ. 2550 - 2553 และกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) คือ ในปี พ.ศ. 2555 - 2558 อย่างไรก็ตาม แต่ละประเทศยังสามารถเลือกรายการสินค้าที่ไม่พร้อมต่อการขจัดภาษี (Negative List) ได้ไม่เกินร้อยละ 15 จากรายการสินค้าทั้งหมด

(2) **ขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี (NTBs)³ ทั้งหมด**ภายในปี พ.ศ. 2553 สำหรับฟิลิปปินส์ภายในปี พ.ศ. 2555 และกลุ่ม CLMV ภายในปี พ.ศ. 2558

(3) **ปรับปรุงกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ROO)⁴ ให้มีความโปร่งใส มีมาตรฐานสากล และอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชนมากขึ้น** นอกเหนือจากการผลิตสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดด้วยกฎสัดส่วนมูลค่าเพิ่มจากการผลิตในภูมิภาค (Regional Value Content: RVC) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 หรือ 40% Value-added Content แล้ว อาเซียนยังได้นำหลักวิธีการคิดคำนวณถิ่นกำเนิดสินค้าจากการผลิตที่มีผลต่อการ**แปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation)** ของวัตถุดิบเพื่อ

²สินค้าที่จะเร่งลดภาษีใน 9 สาขาสำคัญมีจำนวนทั้งสิ้น 4,272 รายการ

³NTBs: Non-Tariff Barriers หมายถึง มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีไม่ภาษีศุลกากรซึ่งเป็นกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐบาลที่เป็นอุปสรรคทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการค้าระหว่างประเทศ

⁴ROO: Rule of Origin เป็นเกณฑ์พิจารณาว่า สินค้ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่มีขั้นตอนการผลิตตามที่กำหนด เนื่องจากปัจจุบัน สินค้าอาจไม่ได้ผลิตภายในประเทศหนึ่งประเทศใดเท่านั้น แต่มีการนำเข้าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนจากหลายประเทศเพื่อให้มีต้นทุนการผลิตต่ำและได้ผลกำไรมากที่สุด ซึ่งหากไม่มีเงื่อนไขกำหนดถิ่นกำเนิด ก็จะเป็นการยากที่จะระบุว่า สินค้านั้นๆ มีถิ่นกำเนิดในประเทศใด กล่าวอีกนัยหนึ่ง ROO เป็นเงื่อนไขในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสินค้าที่ผลิตในประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อมีการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

ให้เป็นทางเลือกในการได้ถิ่นกำเนิด และยังให้ใช้วิธีการคิดคำนวณถิ่นกำเนิดแบบสะสมบางส่วน (Partial Cumulation ROO) กับสินค้าที่มีการผลิตหลายขั้นตอนเพื่อให้การสะสมมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยสินค้าที่ผลิตในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มจากการผลิตได้ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 40 จึงจะสามารถนำมานับรวมเป็นมูลค่าเพิ่มในการคิดถิ่นกำเนิดแบบสะสมของอาเซียนได้นอกจากเงื่อนไขเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสะสม 40% ตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้นแล้ว

(4) การค้าบริการ อาเซียนเห็น

ชอบให้เปิดเสรีบริการใน 5 สาขา (Priority Services Sectors) ได้แก่ การท่องเที่ยว สุขภาพ e-ASEAN (เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์) และการบิน (ในปี พ.ศ. 2553) และโลจิสติกส์ (ในปี พ.ศ. 2556) สำหรับสาขาบริการอื่นๆ จะเปิดในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะต้องมีการเจรจาและจัด

ทำข้อผูกพันในการเปิดเสรีกันก่อนที่จะเปิดตลาด (Market Access: MA)⁵ และการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment: NT)⁶ สำหรับคนต่างชาติ

(5) การลงทุน ส่งเสริมการร่วมลงทุนอาเซียนในสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ สร้างเครือข่ายด้านการลงทุนของอาเซียน จัดตั้งเขตส่งเสริมการลงทุนพิเศษ และเขตนิคมอุตสาหกรรมในอาเซียน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงด้าน

⁵MA: Market Access หมายถึง การเข้าสู่ตลาดการค้าสินค้าและบริการในประเทศเป้าหมายโดยมีเงื่อนไขและข้อปฏิบัติต่างๆ มาบัญญัติเป็นข้อผูกพันในความตกลงด้านการค้าเสรีระหว่างประเทศ รวมถึงการยกเลิกมาตรการต่างๆ ที่เป็นอุปสรรค/ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitation to Market Access) เช่น การจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ มาตรการซึ่งจำกัดหรือกำหนดประเภทเฉพาะของการจัดตั้งธุรกิจ เป็นต้น

⁶NT: National Treatment หมายถึง หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ หมายถึง 1) การปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าเช่นเดียวหรือในระดับเดียวกับสินค้าในประเทศ หรือปฏิบัติต่อคนต่างชาติทัดเทียมกับคนในชาติ เป็นต้น และ 2) การปฏิบัติต่อบริการ/ผู้ให้บริการต่างชาติเช่นเดียวกับที่ให้การปฏิบัติต่อบริการ/ผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของตนเอง

การผลิตและการใช้วัตถุดิบภายในอาเซียน

(6) การอำนวยความสะดวกด้านพิธีการด้านศุลกากร ให้ดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (One Stop Servicer) และยังให้มีระบบ National Single Window (NSW) เพื่อนำไปเชื่อมโยงเป็นระบบ ASEAN Single Window (ASW)⁷ ต่อไป

(7) การพัฒนามาตรฐานและความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์ในอาเซียน ให้มีการจัดทำหนังสือมาตรฐานการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRAs) เป็นการให้การรับรองคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและบริการของอาเซียนสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง อาหาร ยา สมุนไพร ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ในระยะต่อไปจะให้ครอบคลุมสินค้าอื่นๆ ด้วย เช่น ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น

(8) การเคลื่อนย้ายของนักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ แรงงานฝีมือ และผู้มีความสามารถพิเศษ มีการพัฒนาจัดทำ ASEAN Business Card เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ นักธุรกิจอาเซียน และทำ MRAs สำหรับวิชาชีพต่างๆ ในสาขาแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร นักบัญชี และนักสำรวจแล้ว เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญและแรงงานฝีมือในอาเซียน

⁷ ASW: ASEAN Single Window หมายถึง รูปแบบการอำนวยความสะดวกทางด้านการบริการให้เป็นระบบเดียวกันและมีการเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น พิธีการผ่านด่านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน ซึ่งได้จากการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) ให้แล้วเสร็จภายในปี 2551 (กลุ่มประเทศ CLMV ภายในปี 2558) เพื่อเชื่อมโยงเป็นระบบ ASW โดยจะเชื่อมต่อการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จโดยใช้เอกสารและข้อมูลการค้า/ศุลกากรเดียวกันและให้มีการตรวจสอบสินค้าเพียงครั้งเดียว ซึ่งระบบ ASW ที่สมบูรณ์จะช่วยเร่งการตรวจสอบ ลดขั้นตอนและเวลาการทำธุรกรรมด้านศุลกากร

2.3 โครงสร้างและแผนงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.3.1 ให้มีการนำเข้าส่งออกสินค้าได้อย่างเสรี (Free Flow of Goods) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.) ยกเลิกภาษีสินค้านำเข้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

ตารางที่ 2: กรอบระยะเวลาการลดอัตราภาษีสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ	1 ม.ค. พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2556	1 ม.ค. พ.ศ. 2558
ASEAN-6	รายการสินค้าทั้งหมดใน IL มีอัตราภาษี 0% (ยกเว้น SL และ HSL มีอัตราภาษี 0-5%)		
CLMV	รายการสินค้าทั้งหมดใน IL มีอัตราภาษี 0-5%	เวียดนามลดอัตราภาษี SL เหลือ 0-5%	- รายการสินค้าทั้งหมดใน IL มีอัตราภาษี 0% - ลาวและพม่าลดอัตราภาษี SL เหลือ 0-5% (กัมพูชาลดอัตราภาษี SL ปี 2560)

* IL = Inclusion List (บัญชีภาษีสินค้า)⁸

SL = Sensitive List⁹ (สินค้าอ่อนไหว) เป็นสินค้าที่ต้องลดภาษีให้เหลือ 0-5 % ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป ซึ่งไทยมีสินค้าอ่อนไหว 4 รายการ คือ **กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก

***HSL = Highly Sensitive List (สินค้าอ่อนไหวสูง) เป็นสินค้าซึ่งตามหลักการ ต้องนำมาอยู่ในบัญชีลดภาษีในปีพ.ศ. 2548 และทยอยลดภาษีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยอัตราภาษีสุดท้ายในปีพ.ศ. 2553 ขึ้นอยู่กับการเจรจากับประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งจะตกลงกันได้ตั้งแต่เริ่มต้นการเจรจา ทั้งนี้ รายการสินค้าในบัญชีดังกล่าว ได้แก่ **สินค้าข้าว**ของอินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ และ**สินค้าน้ำตาล**ของอินโดนีเซีย

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (ข้อมูลจากออนไลน์)

⁸IL: Inclusion List หมายถึง บัญชีลดภาษีภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนจะลดภาษีสินค้าในบัญชีนี้ลงเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 สำหรับสมาชิกเดิม และภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 สำหรับ CLMV

⁹SL: Sensitive List หมายถึง บัญชีอ่อนไหว ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนจะนำเข้ามาลดภาษีช้าที่สุด และต้องลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 10 ปี รวมทั้งมีมาตรการพิเศษอื่นๆ ได้

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 6 ประเทศได้ลดภาษีเป็นร้อยละ 0 แล้ว สำหรับสินค้ากว่าร้อยละ 99 ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (ความตกลง CEPT: The Common Effective Preferential Tariff)¹⁰ ทำให้อัตราภาษีเฉลี่ยลดลงเหลือ 0.9% ในปี พ.ศ. 2552 จาก 4.4% ในปี พ.ศ. 2543

2.) ยกเลิกหรือขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี (NTBs) แบ่งเป็น 3 ระยะเวลาดังนี้

- อาเซียนเดิม 6 ประเทศ (ยกเว้นฟิลิปปินส์) จะยกเลิก NTBs ชุดแรกในปี พ.ศ. 2551 และสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2553 (โดยฟิลิปปินส์จะยกเลิก NTBs ชุดแรกในปีพ.ศ. 2553 และสิ้นสุดในปีพ.ศ. 2555)

- CLMV จะยกเลิก NTBs ชุดแรกในปีพ.ศ. 2556 และสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2558

- สำหรับไทย ได้มีแผนการยกเลิก NTBs สำหรับสินค้าต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ คือ สินค้าที่มีโควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ)¹¹ ดังนี้

- ▶ NTBs ชุดที่ 1 : วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 ครอบคลุมสินค้า 5 รายการ ได้แก่ ลำไย พริกไทย ใบยาสูบ น้ำมันถั่วเหลือง และน้ำตาล

- ▶ NTBs ชุดที่ 2 : วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 ได้แก่ ปอกระเจา ป่าน และมันฝรั่ง

- ▶ NTBs ชุดที่ 3 : กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศยกเลิกโควตาสินค้า TRQ 10 รายการ (เนื้อมะพร้าวแห้ง มะพร้าว น้ำมันมะพร้าว ชา ถั่วเหลือง เมล็ดกาแฟ กาแฟสำเร็จรูป นํ้านมดิบ/นมปรุงแต่ง และนมผงขาดมันเนย) **ยกเว้นข้าว**

¹⁰CEPT: Common Effective Preferential Tariff หมายถึง อัตราภาษีพิเศษร่วมสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน เป็นกลไกสำคัญสำหรับการลดอัตราภาษีสินค้าภายใต้อาฟต้า

¹¹TRQ: Tariff Rate Quota หมายถึง มาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าในรูปของการกำหนดโควตาภาษี กล่าวคือ จะเก็บภาษี 2 อัตรา โดยปริมาณนำเข้าภายใต้โควตาจะเสียภาษีอัตราต่ำ ส่วนปริมาณนำเข้าที่เกินโควตาจะเสียภาษีอัตราสูงกว่า

ตารางที่ 3: กรอบระยะเวลาการจัดมาตรการที่มีใช้ภายใน (NTBs)

	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2558
NTBs ชุดที่ 1	สมาชิกทั้งหมด	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - - ➔
NTBs ชุดที่ 2		สมาชิกทั้งหมด	- - - - -	- - - - -	- - - - - ➔
NTBs ชุดที่ 3			ASEAN-5	- - - - -	- - - - - ➔
				ฟิลิปปินส์	- - - ➔
					CLMV

ที่มา: ธนาคารทหารไทย (2553)

รายการสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศยกเลิก NTBs แล้ว

NTBs ชุดที่ 1: ลำไย พริกไทย ใบยาสูบ น้ำมันถั่วเหลือง น้ำตาล

NTBs ชุดที่ 2: ปอกระเจา ป่าน มันฝรั่ง

NTBs ชุดที่ 3: เนื้อมะพร้าวแห้ง มะพร้าว น้ำมันมะพร้าว ชา ถั่วเหลือง เมล็ดกาแฟ กาแฟสำเร็จรูป นํ้านมดิบ/นมปรุงแต่ง และ นมผงขาดมันเนย **ยกเว้นข้าว**

2.3.2 ให้มีการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเสรี (Free Flow of Services)

ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนขยายความร่วมมือด้านบริการและเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างกันในทุกสาขาบริการให้มากกว่าการเปิดเสรีภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS)¹² โดยอาเซียนจะลดหรือยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นให้กับบุคคล/นิติบุคคลที่มีสัญชาติอาเซียน ทั้งนี้ สมาชิกอาเซียนต้องเปิดตลาดการค้าบริการตามสาขาที่กำหนดจนถึงปี พ.ศ. 2558 โดยประเทศสมาชิกสามารถกำกับดูแลประเภทบริการ โดยใช้กฎระเบียบที่ไม่เลือกปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับทั้งคนต่างชาติและคนชาติตน ดังตารางที่ 4

¹²GATS คือ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

ตารางที่ 4: กรอบระยะเวลาของการอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาถือหุ้นในสาขาบริการ

สาขาบริการ	พ.ศ. 2551 - 2552	พ.ศ. 2553 - 2554	พ.ศ. 2555 - 2556	พ.ศ. 2557 - 2558
สาขาบริการที่เร่งรัด	อย่างน้อย 51%	อย่างน้อย 70%	-----	-----➔
สาขาโลจิสติกส์	อย่างน้อย 49%	อย่างน้อย 51%	อย่างน้อย 70%	-----➔
สาขาบริการอื่นๆ	อย่างน้อย 49%	อย่างน้อย 51%	-----➔	อย่างน้อย 70%

ที่มา: ธนาคารทหารไทย (2553)

(1) สาขาบริการที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน (Priority Integration Sectors: PIS) ได้แก่ e-ASEAN (เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์) สุขภาพ การท่องเที่ยว และการบิน โดยสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาจัดตั้งธุรกิจหรือถือหุ้นในนิติบุคคลที่ให้บริการในประเทศไม่น้อยกว่า 70% ภายในปี พ.ศ. 2553

สำหรับสาขาโลจิสติกส์ที่ถูกผนวกเพิ่มเข้ามาในสาขาบริการที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนนั้น สมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาจัดตั้งธุรกิจหรือถือหุ้นในนิติบุคคลที่ให้บริการในประเทศไม่น้อยกว่า 51% ภายในปี พ.ศ. 2553 และเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นเป็น 70% ภายในปีพ.ศ 2556

(2) สาขาบริการอื่น (Non-Priority Services Sector) ได้แก่ บริการวิชาชีพ ก่อสร้าง จัดจำหน่าย การศึกษา สิ่งแวดล้อม ขนส่ง ฯลฯ มีข้อกำหนดว่าสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาจัดตั้งธุรกิจหรือถือหุ้นในนิติบุคคลที่ให้บริการในประเทศไม่น้อยกว่า 51% ภายในปีพ.ศ. 2553 และเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นเป็น 70% ภายในปีพ.ศ. 2558

การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (The General Agreement on Trade in Services: GATS) ได้แบ่งรูปแบบการให้บริการเป็น 4 รูปแบบ (4 Modes of Supply) ดังตารางที่ 5 นี้

ตารางที่ 4: กรอบระยะเวลาของการอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาถือหุ้นในสาขาบริการ

รูปแบบที่ 1	Cross border Supply	การให้บริการข้ามพรมแดน โดยผู้ให้บริการไม่ต้องปรากฏตัวอยู่ในประเทศลูกค้า เช่น การศึกษาผ่านทางไกล บริการผ่านสื่อสารโทรคมนาคม
รูปแบบที่ 2	Consumption abroad	การเดินทางไปรับบริการในต่างประเทศ เช่น การไปศึกษาหรือรับการรักษาพยาบาลในต่างประเทศ
รูปแบบที่ 3	Commercial presence	การเข้าไปลงทุนจัดตั้งธุรกิจให้บริการในต่างประเทศ เช่น การจัดตั้งสาขาสำนักงานตัวแทน
รูปแบบที่ 4	Movement of natural person	การเดินทางไปทำงาน หรือให้บริการในประเทศเป้าหมาย เช่น ครูต่างชาติเข้ามาให้บริการสอนภาษาในประเทศไทย

ที่มา: ธนาคารทหารไทย (2553)

การเจรจาข้อจำกัดด้านการค้าบริการระหว่างอาเซียนเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยดำเนินการเจรจาเป็นรอบๆ และจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาดมาแล้วทั้งสิ้นรวม 7 ชุด ซึ่งในแต่ละชุดจะมีการปรับปรุงข้อผูกพันโดยลด/ยกเลิกข้อจำกัดต่างๆ เพื่อให้การค้าบริการของอาเซียนเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น ภายใต้หลักการ “การเปิดเสรีก้าวหน้าอย่างเป็นลำดับ (Progressive Liberalization)” และมีการพัฒนาระบบการยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements: MRAs¹³) เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบวิชาชีพในสาขาบริการ ภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (AFAS)

¹³MRAs: Mutual Recognition Agreements / Arrangements ความตกลง/ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน เป็นความตกลงที่ประเทศภาคีให้การยอมรับมาตรฐานหรือคุณสมบัติซึ่งกันและกัน ความตกลง MRAs อาจเป็นการยอมรับในด้านสินค้า (ยอมรับมาตรฐานสินค้าบางประเภท เช่น เครื่องสำอาง เวชภัณฑ์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า) หรือบริการ (การยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาชีพบางประการ เช่น การศึกษา ประสบการณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่ออกให้แก่ผู้ให้บริการ)

ไทยได้ลงนามในพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 8 ภายใต้ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการค้าบริการ (The 8th ASEAN Framework Agreement on Services Protocol) ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 17 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตกลงเปิดตลาดสาขาบริการจำนวน 80 สาขา โดยจะมีการลดอุปสรรคในการเข้ามาประกอบธุรกิจบริการเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเสรี และผู้บริโภคมีเสรีภาพที่จะเลือกใช้บริการต่างๆ ตามความพึงพอใจ และร่วมกันสร้างมาตรฐานที่ชัดเจนของแรงงานมีฝีมือ และอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานมีฝีมือที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในอาเซียนได้ง่ายขึ้น

2.3.3 ให้มีการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเสรี (Free Flow of Investment)

การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้**ความตกลงด้านการลงทุนแบบเต็มรูปแบบ (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA)** ซึ่งเป็นความตกลงที่รวมความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) และความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนอาเซียน (ASEAN

หลัก ได้แก่

(1) การให้ความคุ้มครองการลงทุน (Investment Protection)

เพิ่มความคุ้มครองให้นักลงทุนอาเซียนในหลายๆ ด้าน เช่น สิทธิในการฟ้องร้องรัฐหากทำผิดพันธกรณี การชดเชยค่าเสียหายในกรณีถูกยึดทรัพย์สิน เว้นคืน หรือเกิดเหตุการณ์ไม่สงบและความโปร่งใสในการเวนคืน เพื่อให้ความมั่นใจแก่นักลงทุน

(2) การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือด้านการลงทุน (Facilitation and Cooperation)

เพื่อเพิ่มความร่วมมือระหว่างกันในประเทศอาเซียน ทั้งในด้านนโยบายด้านการลงทุนที่โปร่งใส ชัดเจน และสอดคล้องกัน ในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน การทำให้ขั้นตอนต่างๆ ง่ายขึ้น การเผยแพร่และจัดทำฐานข้อมูลด้านการลงทุนในอาเซียน

(3) การส่งเสริมการลงทุน (Promotion and Awareness)

เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นฐานการลงทุนและโครงข่ายฐานการผลิตเดียว โดยการสร้างโครงการส่งเสริมการลงทุนระหว่างกัน กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV การพัฒนาวิสาหกิจเอกชนทั้งขนาดใหญ่และเล็ก

(4) การเปิดเสรีการลงทุน (Liberalization)

อาเซียนตั้งเป้าหมายให้เกิด “Free and Open Investment” ในปี พ.ศ. 2558 โดยการเร่งยกเลิกหรือลดอุปสรรคและเงื่อนไขในการให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน รวมถึงการปฏิบัติกับนักลงทุนต่างชาติอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination Treatment) ทั้งกับนักลงทุนสัญชาติของตนและสัญชาติอาเซียน

สำหรับการเปิดเสรีการลงทุนอาเซียนกำหนดให้เป็นการเปิดเสรีแบบ **“Negative List Approach”** โดยให้ประเทศสมาชิกสามารถสงวนประเภทบริการ (ไม่เปิดเสรี) ตามเงื่อนไขของความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) สำหรับไทยได้สงวนไว้เป็น **รายการอ่อนไหว** หรือ Sensitive List (SL) เช่น การลงทุนตั้งโรงงาน

ผลิตน้ำตาล การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก การผลิตและทอผ้าไหม การพิมพ์ลายผ้าไหม การผลิตเครื่องดนตรี เครื่องทอง เครื่องเงิน การสีข้าว ฯลฯ และใน**รายการยกเว้นชั่วคราว** (Temporary Exclusion List: TEL) เช่น การลงทุนเพื่อเพาะขยายและปรับปรุงพันธุ์พืช การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำไม้จากปาปูลูก ฯลฯ

2.3.3.1 **สาระสำคัญของความตกลงด้านการลงทุนแบบเต็มรูปแบบ (ACIA)**

- ACIA มีเนื้อหาครอบคลุมการลงทุนในธุรกิจ 5 สาขา ได้แก่ **เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมการผลิต** รวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขา

- นักลงทุนอาเซียนสามารถ**ลงทุนได้ทั้งโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) และลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ (Portfolio)**

- ในการเปิดเสรี ประเทศสมาชิกอาเซียนมีข้อผูกพันที่จะ**ลด/ยกเลิกข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน หรือไม่ออกกฎระเบียบใหม่ที่เข้มงวดกว่าระดับที่ผูกพันไว้ ตามพันธกรณีว่าด้วยการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (NT) และการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN)**¹⁴ โดยประเทศสมาชิกสามารถเปิดเสรีตามความสมัครใจ และเลือกเปิดในสาขา/เวลาที่พร้อม

- **การคุ้มครองการลงทุน** เช่น การชดเชยค่าเสียหายกรณียึดทรัพย์สิน เว้นคืน หรือเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ การเคลื่อนย้ายเงินเสรี การอนุญาตให้นักลงทุนสามารถฟ้องร้องรัฐได้หากทำผิดพันธกรณี และก่อให้เกิดความเสียหายต่อการลงทุนนั้นภายใต้กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ

- ผู้ที่จะได้รับประโยชน์ คือ **นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนต่างชาติ**

¹⁴MFN: Most-Favoured-Nation Treatment หมายถึง การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง เป็นหลักการในความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่กำหนดให้ประเทศภาคีความตกลงต้องให้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่ประเทศอื่นๆ/สินค้าที่นำเข้าจากประเทศอื่นๆ ที่เป็นภาคีความตกลงนั้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีเงื่อนไข/ไม่เลือกปฏิบัติ

ที่มีกิจการในอาเซียน

● **สถานะปัจจุบัน** สมาชิกอาเซียน 8 ประเทศ (ยกเว้นอินโดนีเซียและไทย) ได้ให้สัตยาบันความตกลงดังกล่าวแล้ว

2.3.4 ให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเสรีมากขึ้น (Freer Flow of Capital)

(1) **ด้านตลาดทุน** จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการพัฒนาและการรวมตัวของตลาดทุนในอาเซียน โดยสร้างความสอดคล้องในมาตรฐานด้านตลาดทุน ความตกลงสำหรับการยอมรับซึ่งกันและกันในคุณสมบัติคุณวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านตลาดทุน และส่งเสริมให้ตลาดเป็นตัวขับเคลื่อนในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในตลาดทุนอาเซียน

(2) **ด้านการเคลื่อนย้ายเงินทุน** จะเปิดให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศที่เสรีอย่างค่อยเป็นค่อยไปมากขึ้นโดยให้ประเทศสมาชิกมีมาตรการปกป้องที่เพียงพอเพื่อรองรับผลกระทบจากปัญหาความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาค และความเสี่ยงเชิงระบบ และมีสิทธิที่จะใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาค

2.3.5 ให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างเสรี (Free Flow of Skilled Labor)

อาเซียนได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัติของบริการวิชาชีพต่างๆ (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้บริการวิชาชีพของอาเซียนในการเข้ามาทำงานและพำนักรักษา (ทั้งนี้ในส่วนประเด็นเรื่องการเข้าเมืองและการทำงานยังต้องเป็นไปตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศสมาชิกด้วย เช่น การสอบใบอนุญาต) โดยนักวิชาชีพที่มีใบอนุญาตในประเทศของตน และมีประสบการณ์สามารถขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศอาเซียนได้สะดวกขึ้น โดยลดขั้นตอนในการตรวจสอบ/รับรองวุฒิการศึกษาหรือความรู้ทางวิชาชีพ

7 สาขาวิชาชีพที่มีการจัดทำข้อตกลง MRA

ปัจจุบันอาเซียนมีการลงนามร่วมกันใน MRA 7 สาขาอาชีพ คือ **วิศวกร นักสำรวจ สถาปนิก แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล และ นักบัญชี**

กล่าวโดยสรุป MRAs ช่วยให้เกิดการยอมรับวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ซึ่งทำให้ขั้นตอนในการขอใบอนุญาตสะดวกขึ้น แต่ MRAs ของอาเซียน จะยังไม่ไปถึงขั้นที่จะยอมรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพซึ่งกันและกัน

2.3.6 ความร่วมมือสาขาอื่นๆ

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่างๆ เช่น ความร่วมมือด้านเกษตร อาหารและป่าไม้ ทรัพยากรทางปัญญา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ พลังงาน) เหมืองแร่ พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ การเงิน ความร่วมมือด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และโครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เป็นต้น ความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานตามแผน/ข้อตกลงที่มีการเห็นชอบร่วมกันก่อนหน้านี้โดยมีรัฐมนตรีรายสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบ

นโยบายและการดำเนินงาน เพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในการดำเนินงานเพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น สามารถกำหนดให้มีความยืดหยุ่นในแต่ละเรื่องไว้ล่วงหน้าได้ แต่เมื่อตกลงกันแล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันอย่างเคร่งครัด

การติดตามวัดผลการดำเนินงาน: เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและกำหนดเวลาที่ตั้งใจไว้ อาเซียนได้จัดทำเครื่องมือติดตามวัดผลการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ “AEC Scorecard” เพื่อเป็นกลไกในการติดตามความคืบหน้าและประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของสมาชิกเป็นรายประเทศ รวมทั้งภาพรวมการดำเนินงานในระดับภูมิภาคด้วย โดยจะเสนอ AEC Scorecard ให้ผู้นำอาเซียนทราบในการประชุมสุดยอดอาเซียนทุกปี

นโยบายและผลการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

3.1.1 การเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี

การลดภาษีศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ (บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) ได้ลดภาษีเป็น 0%

แล้ว สำหรับการเปิดตลาดการค้าสินค้ากว่า 99% ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (ความตกลง CEPT) ทำให้อัตราภาษีเฉลี่ยลดลงเหลือ 0.9% ในปี 2552 จาก 4.4% ในปี 2543

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ROO) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า อาเซียนได้มีการทบทวนและปรับปรุงกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของอาเซียนให้ง่ายขึ้น นอกจากนี้เกณฑ์สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของสินค้า (Local Content ร้อยละ 40) อาเซียนยังได้นำเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัด (Change in Tariff Classification: CTC) หรือเกณฑ์การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Process Rule) มาใช้ในกฎทั่วไป (General Rule) และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Criteria) เพื่อให้สามารถได้แหล่งกำเนิดสินค้าเมื่อมีการผลิตสินค้าในประเทศสมาชิกอาเซียน ในส่วนของกระบวนการดำเนินงานได้มีการนำ Back-to-back Certificate of Origin (CO)¹ และ Third Party Invoicing² มาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าของอาเซียน

มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในอาเซียน อาเซียนอยู่ระหว่างรวบรวมและหาแนวทางในการยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายใน และได้ให้ความเห็นชอบ ASEAN

¹Back-to-back CO หมายถึง หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยประเทศสมาชิกผู้ส่งออกซึ่งมีใช้ประเทศสมาชิกผู้ส่งออกประเทศแรก โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยประเทศสมาชิกผู้ส่งออกประเทศแรก

²Third Party Invoicing หมายถึง การซื้อขายผ่านบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศที่สามโดยการซื้อขายดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อถิ่นกำเนิดของสินค้านั้น

Trade Facilitation Framework และแผนงานเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้อยู่ ได้แก่ พิธีการศุลกากร กระบวนการ การการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น

ASEAN Single Window (ASW) อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินการ จัดตั้ง ASW เพื่อร่นระยะเวลาในการตรวจปล่อยสินค้าให้เร็วขึ้น โดยประเทศ สมาชิกจะต้องเริ่มดำเนินการใช้ National Single Window (NSW) ใน ประเทศของตนก่อน ที่ผ่านมาสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ อยู่ระหว่างดำเนินการ จัดตั้ง NSW ในระดับที่แตกต่างกัน ส่วนประเทศ CLMV มีกำหนดที่จะ จัดตั้ง NSW ในปี พ.ศ. 2555

การปรับปรุงความตกลง ทางการค้าที่สำคัญ

อาเซียนได้มีการ ลงนามความตกลงการค้าสินค้าของ อาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) เพื่อนำข้อบท ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าสินค้านามนก ให้เป็นความตกลงฉบับเดียว โดยความ ตกลง ATIGA จะนำมาใช้แทนความ

ตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน ฉบับปี พ.ศ. 2536 หรือความตกลง CEPT (Common Effective Preferential Tariff) ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นไทย) ได้ให้สัตยาบันความตกลง ATIGA ส่วนประเทศไทยให้สัตยาบัน ในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ทำให้ความตกลงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ดังกล่าว

มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าต่างๆ ของ อาเซียน ได้แก่ แบบฟอร์มใบขนสินค้าอาเซียน (ASEAN Customs Declaration Document) และรูปแบบด้านพิธีการและตรวจปล่อยของ

อาเซียน (ASEAN Cargo Processing Model) ซึ่งเกี่ยวกับการบริการขนส่งทางอากาศ รวมถึงการดำเนินการระบบศุลกากรผ่านแดน (ASEAN Customs Transit System)

3.1.2 การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี

การเปิดเสรีการค้าบริการเพิ่มขึ้น ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เจรจาและเห็นชอบข้อผูกพันเปิดตลาดชุดที่ 7 ภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ซึ่งครอบคลุมสาขาบริการต่างๆ อาทิ บริการด้านธุรกิจ บริการวิชาชีพ การก่อสร้าง การจัดจำหน่าย การศึกษา บริการด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ การขนส่งทางน้ำ โทรคมนาคม การท่องเที่ยว

ข้อผูกพันเปิดตลาดชุดที่ 7 ภายใต้ AFAS ถือเป็นความตกลงที่มีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน โดยเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศได้ยื่นข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 แล้ว

การเปิดเสรีบริการทางการเงิน อาเซียนได้ลงนามและให้สัตยาบันพิธีสาร ซึ่งนำไปสู่การมีผลบังคับใช้ข้อผูกพันเปิดตลาดด้านบริการการเงินชุดที่ 4 โดยประเทศสมาชิกต้องเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงินให้มากขึ้น

และประเทศสมาชิกอาเซียนจะนำร่าง “พิธีสาร เพื่อให้ข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียนในการเจรจา**รอบที่ 5** มีผลบังคับใช้” เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนพิจารณาลงนามต่อไป

3.1.3 การเคลื่อนย้ายการลงทุนอย่างเสรี

อาเซียนได้ปรับปรุงและรวมความตกลงด้านการลงทุน การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนมาผนวกเป็นความตกลงเต็มรูปแบบฉบับเดียว คือ **ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน** (ASEAN Comprehensive Agreement on Investment: ACIA) เพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ทั้งนี้ ภายใต้ ACIA นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในอาเซียนจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีด้านการลงทุนและการคุ้มครองการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบัน สมาชิกอาเซียน 8 ประเทศ (บรูไน กัมพูชา ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม) ได้ให้สัตยาบันความตกลงดังกล่าวแล้ว

3.1.4 การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

ความก้าวหน้าในการรวมกลุ่มทางการเงิน อาเซียนได้ลงนามแผนการดำเนินงานในปี 2552 เพื่อส่งเสริมการรวมตัวของตลาดเงินทุนในอาเซียน ขณะนี้อาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีการค้าสินค้าและการค้าบริการข้ามพรมแดน การยอมรับซึ่งกันและกันในคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพด้านตลาดทุน การเชื่อมโยงตลาดทุนระหว่างกันและการพัฒนาตลาดพันธมิตร

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุน ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีมาตรการการเปิดเสรีบัญชีทุน เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายเงิน

ทุนเพิ่มขึ้นในภูมิภาค และดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่ผ่าน
มา ประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ได้ยกเลิกข้อจำกัดในการเคลื่อนย้าย
เงินลงทุนที่เข้ามาจากต่างประเทศและนำออกไปยังต่างประเทศ (inward
and outward foreign investment) สำหรับประเทศสมาชิกที่ยังคงมีข้อ
จำกัดในเรื่องดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดเสรีการลงทุนจาก
ต่างประเทศให้เสรีมากขึ้น

การเปิดเสรีการลงทุนในหลักทรัพย์มากขึ้น อาเซียนให้ความสำคัญ
สำคัญกับการประเมินผลและการกำหนดกฎระเบียบเพื่อให้มีการเคลื่อน
ย้ายการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อย่างเสรีมากขึ้น สมาชิกอาเซียนบาง
ประเทศมีการใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อผ่อนคลายข้อจำกัดเรื่องการซื้อขาย
เงินตราต่างประเทศ (Foreign exchange purchase) และการชำระ
เงินอื่นๆ รวมทั้งเงินโอนและบริจาต (invisible transactions and current
transfers)

การประเมินผลระบบการติดตาม ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เริ่ม
พิจารณาแนวทางการปรับปรุงระบบการติดตามการเคลื่อนย้ายเงินทุนให้
มีประสิทธิภาพมากขึ้น

**มาตรการริเริ่มเชียงใหม่รูปแบบพหุภาคี (Chiang Mai Initiative
Multilateralisation: CMIM)** อาเซียนได้สรุปผลการขยายวงเงินภายใต้
CMIM เป็นจำนวน 120 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2552 และคาดว่าจะ
จะมีผลบังคับใช้ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ CMIM เป็นมาตรการที่
ตอบสนองปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลก โดยประเทศที่เข้าร่วมประกอบด้วย
อาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

**มาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Markets
Initiative: ABMI)** อาเซียนให้ความสำคัญในการส่งเสริมตราสารหนี้สกุล
เงินท้องถิ่น และปรับปรุงกฎระเบียบและโครงสร้างสำหรับตลาดพันธบัตร

ความริเริ่มสำคัญภายใต้กรอบ ABMI คือ **การจัดตั้งกลไกการค้าประกันเครดิตและการลงทุน** (Credit Guarantee and Investment Facility: CGIF) เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรเป็นเงินสกุลท้องถิ่นในภูมิภาค

3.1.5 การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีมากขึ้น

ข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิชาชีพ (Mutual Recognition Arrangements: MRAs)

อาเซียนมีเป้าหมายให้มีการเคลื่อนย้ายผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีคุณสมบัติในสาขาบริการในภูมิภาคมากขึ้น โดยได้มีการลงนาม MRAs ในวิชาชีพ 7 สาขา ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ นักบัญชี

วิศวกร พยาบาล สถาปนิก และนักสำรวจ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้

3.1.6 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง (Priority Integration Sectors)

การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนมากขึ้น อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินการมาตรการภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง 12 สาขา ได้แก่ เกษตร ประมง ไม้ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยาง e-ASEAN (เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์) สุขภาพ การบิน โลจิสติกส์ และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้มีการประชุมหารือกับผู้แทนภาคเอกชนจากสาขา สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ โลจิสติกส์ และอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนวทางความร่วมมือระหว่างกัน ในสาขาดังกล่าว

ความคืบหน้าการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขาท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายของผู้ให้บริการวิชาชีพด้าน

การท่องเที่ยว อาเซียนได้จัดทำ MRAs สาขาวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนามาตรฐานร่วมกันของอาเซียนสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพใน สาขาดังกล่าว นอกจากนี้ อาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน ปี 2554-2558 เพื่อนำมาใช้แทนแผนงาน ปัจจุบัน

3.1.7 อาหาร เกษตร และป่าไม้

การพัฒนาความมั่นคงด้านอาหาร

ภาวะผันแปรของระดับราคาอาหารในปี 2551 ทำให้อาเซียนมีความจำเป็นต้อง มีการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริม ความมั่นคงด้านอาหารภายในภูมิภาค อาเซียน ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพใน การผลิตอาหารในตลาดโลก ในการนี้ อาเซียนจึงได้จัดทำ

แผนนโยบาย **บูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน** (ASEAN Integrated Food Security Framework) **และแผนยุทธศาสตร์ระยะกลางในการ ดำเนินการเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน**

3.2 การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน

3.2.1 นโยบายการแข่งขัน

การนำนโยบายและกฎหมายการแข่งขันมาใช้ ปัจจุบันมีเพียง บางประเทศในอาเซียนที่มีกฎหมายการแข่งขันและหน่วยงานที่กำกับ ดูแลในเรื่องดังกล่าว อาเซียนจึงได้มีการศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่ดีใน การนำนโยบายและกฎหมายการแข่งขันมาใช้ โดยศึกษาจากประเทศสมาชิก ในกลุ่มเอเชียตะวันออก ได้แก่ อาเซียน ออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และเกาหลี

องค์กรด้านการแข่งขันของอาเซียน อาเซียนได้จัดตั้งคณะทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการแข่งขัน เพื่อประสานงานนโยบายการแข่งขันและเรื่องที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาค ปัจจุบันคณะทำงานฯ ได้จัดทำแนวทางในการใช้นโยบายการแข่งขันของอาเซียน และคู่มือนโยบายและกฎหมายการแข่งขันสำหรับภาคธุรกิจ

3.2.2 การคุ้มครองผู้บริโภค

การริเริ่มความร่วมมือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค อาเซียนได้ริเริ่มความร่วมมือเพื่อยกระดับการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค

องค์กรด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของอาเซียน อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและประสานงานในเรื่องดังกล่าวในภูมิภาค ปัจจุบันคณะกรรมการประสานงานฯ ได้วางแผนที่จะจัดตั้งกลไกการเฝ้าระวังในอาเซียน การจัดทำเว็บไซต์เพื่อรับการร้องเรียน รวมถึงการวางแผนการเพิ่มศักยภาพในอาเซียน

3.2.3 การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

การเสริมสร้างการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา อาเซียนได้ริเริ่มการเสริมสร้าง ศักยภาพขององค์กรและกรอบกฎหมายเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

การให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ณ จุดเดียว อาเซียนเห็นชอบที่จะจัดทำเว็บไซต์เพื่อรวบรวมข้อมูลและให้บริการด้านทรัพย์สิน

ทางปัญญา ณ จุดเดียว สำหรับภาคธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงการความร่วมมือด้านสิทธิบัตรของอาเซียน อาเซียนได้ริเริ่มโครงการความร่วมมือด้านสิทธิบัตรในภูมิภาคเป็นครั้งแรกเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ นักประดิษฐ์ ในการขอสิทธิบัตรสำหรับนวัตกรรมใหม่ๆ

3.2.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค อาเซียนได้ลงนามความตกลงสำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่

1) ความตกลงว่าด้วยการบริการขนส่งทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on Air Services)

2) ความตกลงว่าด้วยการเปิดเสรีบริการการขนส่งสินค้าทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on the Full Liberalization of Air Freight Services)

3) กรอบความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Inter-State Transport)

ความตกลง 2 ฉบับแรก เป็นการสร้างตลาดการขนส่งทางอากาศเดียวในอาเซียน และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสำหรับการขนส่งทางอากาศ ขณะที่ความตกลงฉบับที่ 3 จะช่วยเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค **ปัจจุบัน สมาชิกอาเซียนอยู่ระหว่าง การให้สัตยาบันความตกลงทั้ง 3 ฉบับ**

3.2.5 เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร (ICT)

แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน อาเซียนอยู่ระหว่างการจัดทำแผนแม่บท ICT เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนา ICT ในอาเซียน

3.2.6 พลังงาน

ความมั่นคงด้านพลังงาน เป็นเรื่องที่ประเทศต่างๆ รวมทั้งอาเซียนมีความกังวลเพิ่มขึ้น ปัจจุบันอาเซียนได้ลงนามและให้สัตยาบันบันทึกความเข้าใจว่าด้วยโครงการเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid) แล้ว นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงานร่วมกันในภูมิภาคอาเซียนได้ให้การรับรองความตกลงว่าด้วยความมั่นคงด้านปิโตรเลียม ซึ่งจะส่งเสริมความสามารถในการตอบสนองของแต่ละประเทศสมาชิกต่อภาวะการณ้ฉุกเฉินด้านพลังงานและลดผลกระทบจากภาวะการณ้ดังกล่าวร่วมกัน

3.3 การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

3.3.1 การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs อาเซียนตระหนักถึงบทบาทของ SMEs ต่อการดำเนินงานไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปัจจุบัน อาเซียนอยู่ระหว่างจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมการมี

ส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs โดยได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประกอบการที่สามารถใช้ร่วมกันในประเทศสมาชิกอาเซียน และอยู่ระหว่างทบทวนแผนนโยบายในการพัฒนา SMEs (ปี 2547-2557)

3.3.2 ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) มาตรการสำคัญเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน คือ การดำเนินงานตามแผนงาน IAI ซึ่งปัจจุบันอยู่ใน**ระยะที่ 2** (พ.ศ. 2552 - 2558) โดยแผนงานดังกล่าวระบุความต้องการของประเทศ CLMV ซึ่งประกอบด้วยโครงการความร่วมมือในสาขาต่างๆตามที่ระบุไว้ใน Blueprint ทั้ง 3 เสาหลัก โดยเน้นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อการเร่งรัดการรวมกลุ่มของอาเซียน

3.4 การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก การจัดทำเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ (Comprehensive Economic Partnership: CEP) อาเซียนมีการรวมกลุ่มกับเศรษฐกิจโลกโดยการจัดทำ FTA และ CEP กับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ได้แก่ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ **โดยมีความคืบหน้าที่สำคัญดังนี้**

- **ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์** เป็นความตกลงที่ครอบคลุมกว้างขวางมากที่สุดของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา ลงนาม พ.ศ. 2552 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553
- **ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน-เกาหลี** ลงนามเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2552
- **การเจรจาความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน-จีน** ได้เสร็จสิ้นลง เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2551

- **ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน** ลงนามเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2547 และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นมา กว่าร้อยละ 90 ของรายการสินค้าทั้งหมดมีอัตราภาษีร้อยละ 0 แล้ว

- **ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี** มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

- **ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน-อินเดีย** มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

การจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) และความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น (Closer Economic Partnership: CEP) ของอาเซียนกับประเทศในเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) ช่วยเสริมสร้างบทบาทการเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในโครงสร้างสถาปัตยกรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

ความคืบหน้าที่สำคัญ คือ การศึกษาของคณะผู้เชี่ยวชาญ 2 คณะ เพื่อศึกษาแนวทางในการขยายการรวมกลุ่มในวงที่กว้างขึ้น ได้แก่

1. **เขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก (East Asia Free Trade Area : EAFTA)** ประกอบด้วย อาเซียนรวมกับจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น (อาเซียน+3)

2. **ความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมกว้างขวางในเอเชียตะวันออก (Comprehensive Economic Partnership on East Asia: CEPEA)** ประกอบด้วย อาเซียน+3 รวมกับ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกมีความก้าวหน้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการค้าสินค้า ซึ่งให้ความสำคัญเรื่องกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การจำแนกพิภักศุลกากร พิธีการศุลกากร และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เป็นลำดับแรก

อาเซียนจะยังคงมีบทบาทสำคัญในเวทีภูมิภาคอื่นๆ เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) การประชุมเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Meeting: ASEM) และการมีส่วนร่วมในการเจรจาพหุภาคีขององค์การการค้าโลก (WTO) เพื่อผลักดันให้การเจรจารอบโดฮามีความคืบหน้า

นอกจากนี้ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับกลุ่มภูมิภาคอื่นๆ เช่น กลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council: GCC ประกอบด้วย บาห์เรน คูเวต โอมาน กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) และตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง หรือ เมร์โกซูร์ (MERCOSUR ประกอบด้วย อาร์เจนตินา บราซิล ปารากวัย และอุรุกวัย) ก็มีความคืบหน้าเช่นกัน

3.5 สรุปความคืบหน้าจนถึงปัจจุบัน

ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2552 อาเซียนตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนดำเนินงานจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) โดยอาเซียนสามารถทำได้ตามเป้าหมายร้อยละ 73.6 ประกอบด้วย

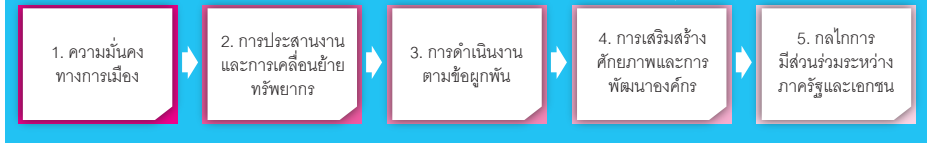
1. ตลาดและฐานการผลิตเดียว	ร้อยละ 82
2. ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน	ร้อยละ 50
3. การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เสมอภาค	ร้อยละ 100
4. การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก	ร้อยละ 100

73.6% ของเป้าหมายที่สามารถดำเนินการได้

ตลาดและฐานการผลิตเดียว	ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน	การพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค	การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก
82% การเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายเสรีของ -สินค้า -บริการ -การลงทุน -แรงงานฝีมือ -เงินทุน (66 มาตรการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในช่วงปี 2551-2552)	50% การวางรากฐานสำหรับ -นโยบายการแข่งขัน -การคุ้มครองผู้บริโภค -สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา -การให้สัตยาบันความตกลงด้านการขนส่ง (34 มาตรการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในช่วงปี 2551-2552)	100% การศึกษาและการพัฒนา SMEs และแผนงานความคิดริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน 2 (3 มาตรการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในช่วงปี 2551-2552)	100% การบังคับใช้การตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (5 มาตรการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในช่วงปี 2551-2552)

ปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมายประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2553)

ภาพที่ 7: สรุปความคืบหน้าในการดำเนินงานตาม AEC Blueprint

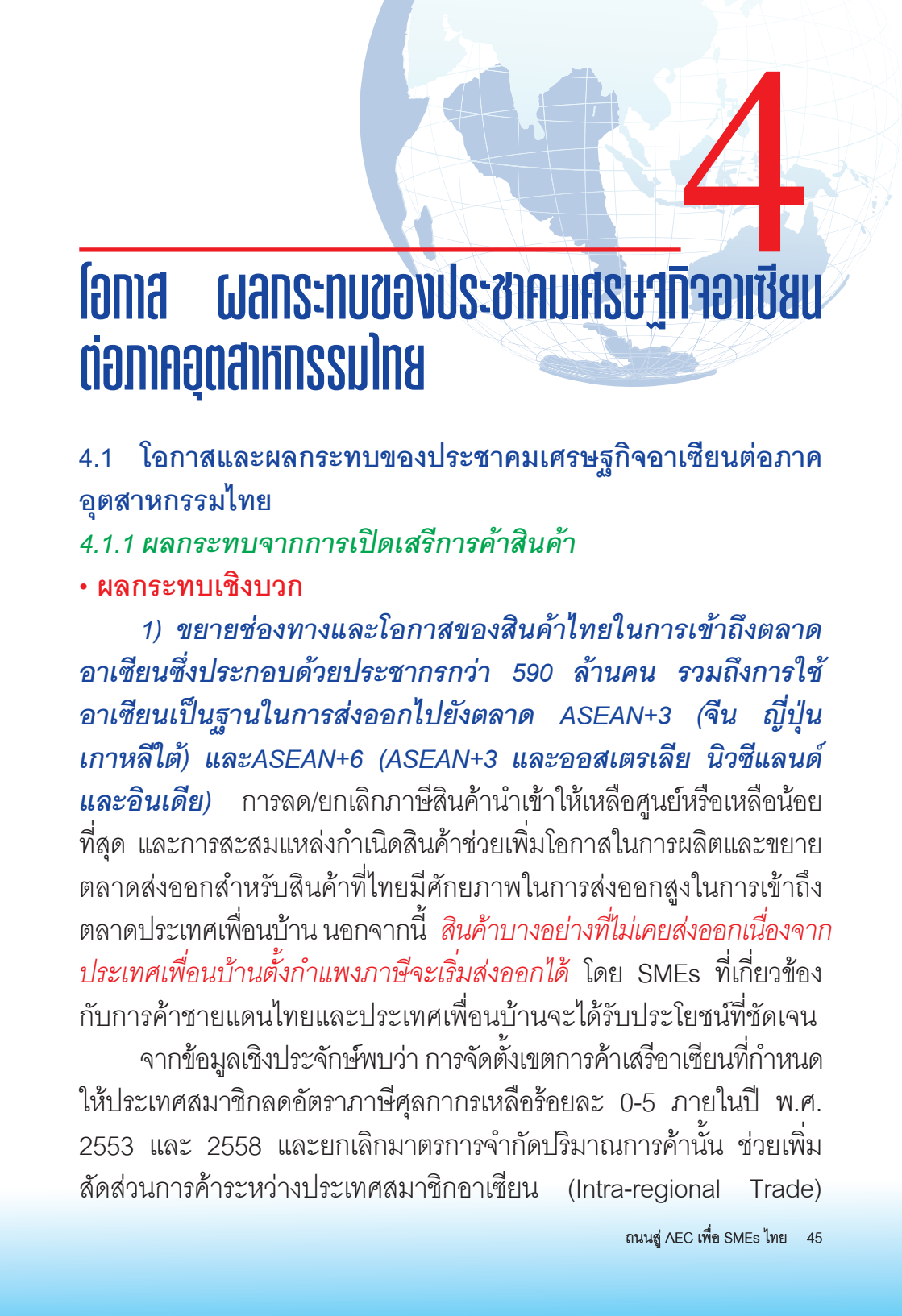
3.6 ความก้าวหน้าภายหลัง พ.ศ. 2558

แม้ว่าการดำเนินงานตามแผนงาน AEC ในช่วง พ.ศ. 2551-2552 จะมีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีหลายสาขาที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องเร่งรัดดำเนินงานให้ได้ตามกรอบเวลา เพื่อหลีกเลี่ยงการสะสมไปไว้ในรอบถัดไปซึ่งจะต้องเริ่มดำเนินการในเรื่องใหม่อื่นๆ

การดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนดำเนินงานจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เป็นสิ่งสำคัญซึ่งประเทศสมาชิกต้องตระหนักถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

-
1. เร่งรัดการให้สัตยาบันความตกลงและพิธีสารทุกฉบับ
 2. จัดลำดับความสำคัญกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามความตกลงและพิธีสารแต่ละฉบับ
 3. พิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ในสาขาต่างๆ
 4. พิจารณาความแตกต่างระหว่างกฎหมายภายในประเทศกับการดำเนินงานตามพันธกรณีในภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการให้สัตยาบันและการปฏิบัติตามความตกลงต่างๆ
 5. สนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง AEC ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยดำเนินงานตามแผนประชาสัมพันธ์ (AEC Communication Plan)

นอกจากกลไกการวัดผลโดยใช้ AEC Scorecard และการพัฒนาตัวชี้วัดความคืบหน้าแล้ว อาเซียนยังมีการหารืออย่างสม่ำเสมอกับผู้แทนจากภาคเอกชน นักวิชาการ และกลุ่มชุมชนต่างๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอีกทางหนึ่งอีกด้วย

4

โอกาส ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

4.1 โอกาสและผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

4.1.1 ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าสินค้า

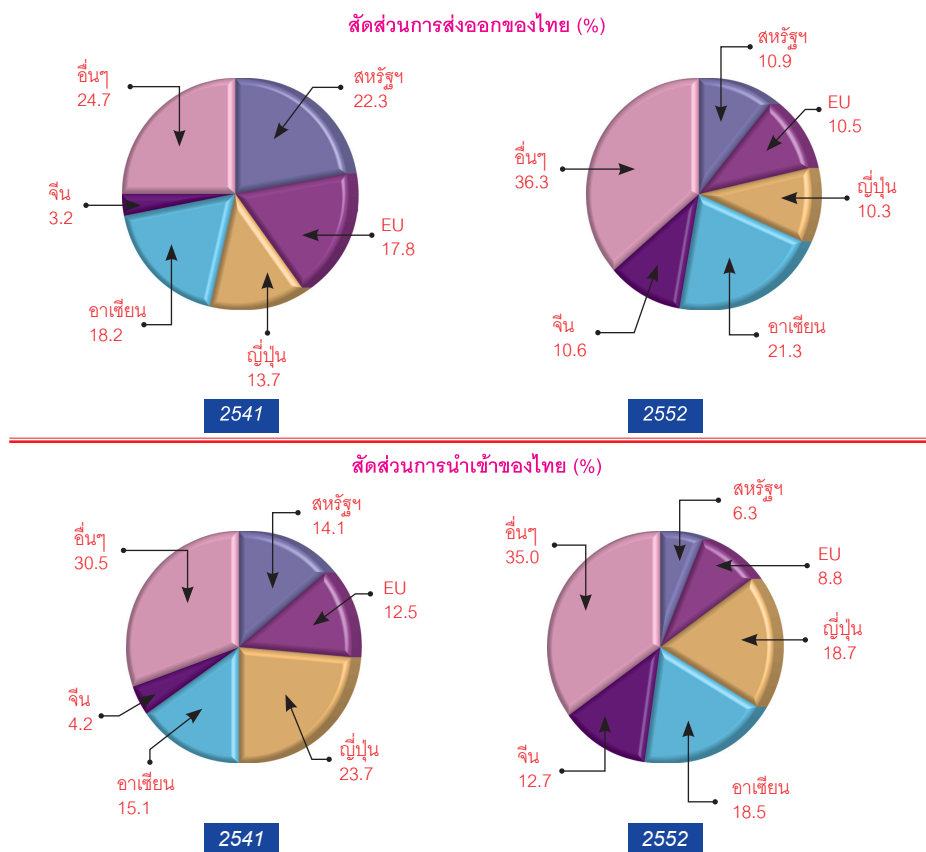
• ผลกระทบเชิงบวก

1) ขยายช่องทางและโอกาสของสินค้าไทยในการเข้าถึงตลาดอาเซียนซึ่งประกอบด้วยประชากรกว่า 590 ล้านคน รวมถึงการใช้อาเซียนเป็นฐานในการส่งออกไปยังตลาด ASEAN+3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) และ ASEAN+6 (ASEAN+3 และออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย) การลด/ยกเลิกภาษีสินค้านำเข้าให้เหลือศูนย์หรือเหลือน้อยที่สุด และการสะสมแหล่งกำเนิดสินค้าช่วยเพิ่มโอกาสในการผลิตและขยายตลาดส่งออกสำหรับสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการส่งออกสูงในการเข้าถึงตลาดประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ **สินค้าบางอย่างที่ไม่เคยส่งออกเนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านตั้งกำแพงภาษีจะเริ่มส่งออกได้** โดย SMEs ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านจะได้รับประโยชน์ที่ชัดเจน

จากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกลดอัตราภาษีศุลกากรเหลือร้อยละ 0-5 ภายในปี พ.ศ. 2553 และ 2558 และยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณการค้าขึ้น ช่วยเพิ่มสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Intra-regional Trade)

อย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนการส่งออกของไทยไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.2 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทย ในปี พ.ศ. 2541 มาเป็นร้อยละ 21.3 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทยในปี พ.ศ. 2552 ส่งผลให้อาเซียนเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย ขณะที่สัดส่วนการนำเข้าจากอาเซียนของไทยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.1 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2541 มาเป็นร้อยละ 18.5 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2552 โดยอาเซียนเป็นแหล่งนำเข้าอันดับสองรองจากญี่ปุ่น ดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8: สัดส่วนการนำเข้าและการส่งออกของไทย
จำแนกตามรายประเทศ ในปี พ.ศ. 2541 และ 2552

ที่มา : ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2553)

2) โอกาสในการเพิ่มพูนการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากประเทศสมาชิกต้องยกเลิก*มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs)* อาทิ มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้า (โควตา) ภายใน 5 ปี หลังจากที่ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีของประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียน และต้องยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณ (Quantitative Restriction) ทันที สำหรับสินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ นอกจากนี้ ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ยังครอบคลุม เรื่อง การพัฒนาและทบทวน*กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin)* ที่ใช้โดยประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในภาพรวมและรายประเทศ และครอบคลุม *การอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation)* โดยการปรับ ประสานกฎระเบียบ ขั้นตอนและวิธีการให้เป็นแนวเดียวกัน เพื่อลดต้นทุน ทางธุรกรรมในอาเซียนและช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อ ส่งเสริมการค้าและการลงทุน และเพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถใช้ประโยชน์ จาก AFTA ได้อย่างเต็มที่ เช่น การนำระบบประเมินราคาศุลกากรของ GATT มาใช้ในปี พ.ศ. 2540 การปรับพิกัดอัตราศุลกากรให้อยู่ในระบบ พิกัดอัตราศุลกากร (Harmonized System Codes: HS Code) 8 หลัก และการใช้ระบบช่องทาง ศุลกากรพิเศษสำหรับสินค้า AFTA เป็นต้น

3) ลดต้นทุนการผลิตจากการนำเข้า วัตถุดิบและสินค้าชั้น กลางที่ใช้ในการผลิตได้ ในราคาต่ำลง และเพิ่ม ทางเลือกให้ผู้ผลิต

สามารถนำเข้าได้จากหลายแหล่งมากขึ้น ถือเป็นการเพิ่มความได้เปรียบและความสามารถในการแข่งขันด้านราคาแก่ผู้ผลิต โดยไทยสามารถเลือกใช้ประโยชน์จากอาเซียนตามความหลากหลายและความชำนาญของแต่ละประเทศซึ่งสอดคล้องกับหลักการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) อันจะนำมาซึ่งสวัสดิการทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมาชิกที่สูงขึ้น เช่น สามารถยอมรับเทคโนโลยี (สิงคโปร์ มาเลเซีย) ใช้อาเซียนเป็นฐานการผลิต (มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย) และอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานและวัตถุดิบการผลิต (ลาว พม่า กัมพูชาและเวียดนาม) เป็นต้น

4) ผู้บริโภคได้รับประโยชน์ จากการลดภาษีสินค้านำเข้าซึ่งทำให้ราคาสินค้านำเข้าถูกลง เป็นการเพิ่มกำลังซื้อของประชาชนและช่วยกดดันให้ราคาสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าทดแทนที่ผลิตในประเทศลดราคา อันเป็นผลมาจากการแข่งขันที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถนำเข้าสินค้าชนิดใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการนำเข้ามามาก่อนเนื่องจากกำแพงภาษีในอดีต ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคสินค้าที่หลากหลายขึ้น

• ผลกระทบเชิงลบ

1) คู่แข่งขันและสภาพการแข่งขันในตลาดเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากประเทศอาเซียนมี**โครงสร้างการส่งออกสินค้าเหมือนกัน** ทำให้เป็นคู่แข่งกับไทย ผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมบางสาขาจึงได้รับผลกระทบอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง ทำให้ต้องปรับตัวรับการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้น โดยเร่งปรับปรุงศักยภาพและมาตรฐานการผลิต ทำให้เกิด**ต้นทุนในการปรับตัว (Adjustment Cost)**

2) สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน/คุณภาพต่ำ เข้ามาวางจำหน่ายในประเทศไทยมากขึ้น **หาก**ไม่มีมาตรการป้องกัน ซึ่งผู้บริโภคอาจได้รับอันตรายจากสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้น จึงควรเพิ่มมาตรการในการเข้าสู่ตลาด

สำหรับสินค้าด้อยคุณภาพ และควรมีมาตรการให้ผู้บริโภคตระหนักถึงการใช้/การบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ

สินค้าที่ไทยมีความได้เปรียบและเสียเปรียบในตลาดอาเซียนหลังการเปิดเสรีการค้าอาเซียน สรุปได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6: สินค้าส่งออกของไทยที่มีความได้เปรียบและที่ต้องปรับตัว

ตลาดส่งออก	สินค้าที่ไทยได้เปรียบ	สินค้าที่ไทยต้องปรับตัว
สปป.ลาว	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เครื่องดื่ม เครื่องโพรसर โพรคัพ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	ผ้าฝืน หนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสือ และหนังสืออัด เครื่องรับวิทยุ โทรศัพท์ และส่วนประกอบ ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง
กัมพูชา	ผลิตภัณฑ์ยาง อาหารสัตว์เลี้ยง เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เคมีภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพด ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ ผ้าฝืน
เวียดนาม	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง น้ำตาลทราย ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์ยาง ผลไม้ เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและ ส่วนประกอบ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ปูนซีเมนต์	ยางพารา อาหารสัตว์เลี้ยง เมล็ด กาแฟ ข้าว เครื่องจักรกล เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก สิ่งทอและเครื่อง นุ่งห่ม
สิงคโปร์	เครื่องดื่ม	
บรูไน	ผลิตภัณฑ์ยาง	
ฟิลิปปินส์	ข้าวโพด อาหารสัตว์เลี้ยง เส้นใย ประดิษฐ์ ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและ ส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์	ยางพารา ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ ผ้าฝืน เหล็ก เหล็กกล้าและ ผลิตภัณฑ์ มะพร้าว

ตลาดส่งออก	สินค้าที่ไทยได้เปรียบ	สินค้าที่ไทยต้องปรับตัว
มาเลเซีย	เสื้อผ้าสำเร็จรูป เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน เครื่องปรับอากาศ รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ สินค้าเกษตรแปรรูป	ข้าวโพด อาหารสัตว์เลี้ยง ผ้าผืน หนัง และผลิตภัณฑ์หนังฟอกและหนัง อัตรจักรพิมพ์ น้ำมันปาล์ม เครื่องจักรกล สินค้าอิเล็กทรอนิกส์/ เครื่องใช้ไฟฟ้า
อินโดนีเซีย	ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์ยาง ผลไม้สดแช่เย็น และแช่แข็ง เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน เครื่องปรับอากาศ เครื่องสำอางและ สบู่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเกษตรแปรรูป	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผ้าผืน เม็ด พลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติก ชา น้ำมันปาล์ม เหล็กโลหะและ ผลิตภัณฑ์ สิ่งทอ

ที่มา: ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2553)

● ผลการสำรวจของสำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคาดการณ์ผลกระทบของ AEC ต่อการประกอบกิจการ¹

สำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้จัดทำ **การสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการ** จำนวน 100 ราย **เกี่ยวกับการคาดการณ์ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ต่อการประกอบกิจการ** พบว่าร้อยละ 42.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่า AEC **ไม่มีผลกระทบ**ต่อกิจการ ขณะที่ร้อยละ 38.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า AEC **มีผลกระทบทางบวก**ต่อการดำเนินกิจการ เนื่องจากทำให้มีตลาดสินค้าเพิ่มมากขึ้น และสินค้าจากไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ต้องเสียภาษีส่งผลให้ต้นทุนถูกลง

¹ ผลการสำรวจนี้ ได้จัดทำขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553

สามารถแข่งขันด้านราคาได้มากขึ้น เป็นต้น และร้อยละ 19.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า AEC **มีผลกระทบทางลบ** เนื่องจากทำให้มีคู่แข่งเพิ่มขึ้นจากการที่ไม่มีการเก็บภาษี ในขณะที่ประเทศไทยเสียเปรียบในเรื่องต้นทุนด้านแรงงานและด้านวัตถุดิบ ทำให้สินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนเข้ามาตีตลาดในประเทศไทยได้มากขึ้น

ในส่วนของผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินการพิจารณา**เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอุตสาหกรรม** พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมองว่า AEC จะส่งผลกระทบทางบวกมากที่สุด คือ กลุ่มแพชั่น (ร้อยละ 45.5) กลุ่มก่อสร้างและเครื่องใช้ในบ้าน (ร้อยละ 45.5) กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 50.0) และกลุ่มอาหารและยา (ร้อยละ 75.0) ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และเครื่องจักรกล (ร้อยละ 80.0) กลุ่มพลังงาน (ร้อยละ 57.1) และกลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุน (ร้อยละ 45.5) ให้ความเห็นว่ากลุ่มอุตสาหกรรมของตนไม่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบจาก AEC

ตารางที่ 7: ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินการพิจารณาตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินการพิจารณาตามกลุ่มอุตสาหกรรม			
กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีผลกระทบทั้งทางบวกและลบ (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางบวก (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางลบ (หน่วย : ร้อยละ)
แพชั่น	36.4	45.5	18.2
ก่อสร้างและเครื่องใช้ในบ้าน	30.3	45.5	24.2
ยานยนต์และเครื่องจักรกล	80.0	20.0	0.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	25.0	50.0	25.0
อาหารและยา	25.0	75.0	0.0
พลังงาน	57.1	14.3	28.6
สนับสนุน	45.5	33.3	21.2

ที่มา: สำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2553)

เมื่อ**พิจารณาตามขนาดกิจการ**พบว่าร้อยละ 54.5 และร้อยละ 50.0 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกิจการขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ คาดการณ์ว่าไม่มีผลกระทบทั้งทางบวกและลบจาก AEC ในขณะที่ร้อยละ 47.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกิจการขนาดใหญ่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบทางบวกจาก AEC

ตารางที่ 8: ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินกิจการพิจารณาตามขนาดกิจการ

ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินกิจการ			
ขนาดกิจการ	ไม่มีผลกระทบ ทั้งทางบวกและลบ (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางบวก (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางลบ (หน่วย : ร้อยละ)
ขนาดเล็ก	50.0	35.7	14.3
ขนาดกลาง	54.5	29.5	15.9
ขนาดใหญ่	27.3	47.7	25.0

ที่มา: สำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2553)

เมื่อ**พิจารณาตามการส่งออก**พบว่า มีกิจการที่ไม่มีการส่งออกที่คาดการณ์ว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจาก AEC ถึงร้อยละ 65.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในขณะที่มีกิจการที่มีการส่งออกร้อยละ 45.2 ที่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบทางบวกจาก AEC เพราะมีตลาดส่งออกเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถแข่งขันด้านราคาได้มากขึ้น เป็นต้น

ตารางที่ 9: ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินกิจการพิจารณาจากการส่งออก

ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินกิจการ (หน่วย : ร้อยละ)			
	ไม่มีผลกระทบ ทั้งทางบวกและลบ (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางบวก (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางลบ (หน่วย : ร้อยละ)
ไม่มีการส่งออก	65.5	20.7	13.8
มีการส่งออก	32.9	45.2	21.9

ที่มา: สำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2553)

เมื่อพิจารณาจากการนำเข้า พบว่า ในกิจการที่ไม่มีการนำเข้าร้อยละ 54.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามคาดการณ์ว่าจะไม่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบจาก AEC ในขณะที่กิจการที่มีการนำเข้า ร้อยละ 45.0 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบทางบวกจาก AEC

ตารางที่ 10: ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินกิจการพิจารณาจากการนำเข้า

ผลกระทบของ AEC ต่อการดำเนินกิจการ			
	ไม่มีผลกระทบ ทั้งทางบวกและลบ (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางบวก (หน่วย : ร้อยละ)	มีผลกระทบทางลบ (หน่วย : ร้อยละ)
ไม่มีการนำเข้า	54.8	33.9	11.3
มีการนำเข้า	22.5	45.0	32.5

ที่มา: สำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2553)

จากการสำรวจสรุปได้ว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดการณ์ว่า AEC จะส่ง **ผลกระทบทางบวกต่อกลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น กลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้างและเครื่องใช้ในบ้าน กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและยา** นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบทางบวกต่อ **กิจการขนาดใหญ่และกิจการที่มีการส่งออกและการนำเข้า** เช่น เมื่อไม่มีการเก็บภาษี ทำให้ผู้ประกอบการไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านราคากับประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากขึ้น ต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศสมาชิกถูกลงและตลาดสินค้ามีเพิ่มขึ้นเพราะสามารถส่งไปขายในตลาดอาเซียนได้มากขึ้น เป็นต้น

4.1.2 ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าบริการ

• ผลกระทบเชิงบวก

1) ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าไป **จัดตั้งกิจการ ให้บริการ ตลอดจนทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนสะดวกมากขึ้น** ทั้งนี้ ภาคบริการ

ที่มีศักยภาพ ได้แก่ **การท่องเที่ยวและภาคบริการที่เกี่ยวข้อง**กับการท่องเที่ยว ได้แก่ ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรมที่พัก เช่น ธุรกิจแพคเกจทัวร์ **บริการด้านสุขภาพ** เช่น โรงพยาบาล บริการสปา นวดแผนไทย ซึ่งมีความได้เปรียบทั้งในแง่ของบุคลากรทางการแพทย์ที่มีศักยภาพและราคาที่เป็นธรรม **บริการด้านอื่นๆ** เช่น ก่อสร้าง ออกแบบ บ้านเพิง และการซ่อมบำรุง เป็นต้น

2) เป็นแรงหนุนสำคัญที่ช่วย**ดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ**ให้เข้ามาลงทุนในภาคบริการของไทย เป็นการกระตุ้นให้ภาคบริการมีอัตราการเติบโตสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว และก่อให้เกิดการ**เคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ** ระหว่างกัน

3) **ผู้บริโภคได้ประโยชน์จากการมีทางเลือกในการใช้บริการมากขึ้น**จากการเปิดเสรีภาคบริการในสาขาที่มีการแข่งขันน้อย เช่น บริการโทรคมนาคม หรือการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในบางด้าน

• ผลกระทบเชิงลบ

1) การเปิดเสรีบางสาขาบริการซึ่งเป็น**สาขาที่มีความอ่อนไหว**เนื่องจากเกี่ยวข้องกับ**เสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศ** จึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เช่น ภาคการเงิน ซึ่งไทยยังมิเคยเปิดเสรีมาก่อน ขณะที่ประเทศอาเซียนอื่น โดยเฉพาะสิงคโปร์ มีกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติสูงกว่าเมื่อเทียบกับไทย จึงอาจเกิดกรณีนักลงทุนต่างชาติจากประเทศที่มีประสิทธิภาพด้านการดำเนินธุรกิจการเงินสูงและแข็งแกร่งกว่าไทยจากประเทศนอกอาเซียน**อาศัยสิทธินักลงทุนสัญชาติอาเซียนเข้ามาลงทุนในไทย** นอกจากนี้ การออกกฎเกณฑ์และแนวทางกำกับดูแลของไทยยังขาดความชัดเจน ครอบคลุม และรัดกุม ทั้งนี้ สาขาบริการที่กังวลว่าจะได้รับผลกระทบ ได้แก่ **บริการโลจิสติกส์ โทรคมนาคม บริษัทสถาปนิกขนาดกลางและเล็ก และสาขาบริการ**

ที่ต้องใช้เงินลงทุนและเทคโนโลยีสูง

2) อาจมีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือของไทยไปประเทศที่ให้ค่าตอบแทนสูงกว่า เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และบรูไน โดยเฉพาะสาขาการแพทย์และวิศวกร ทำให้ในอนาคตไทยอาจขาดแคลนแรงงานวิชาชีพที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะถัดไปและต้องจ้างแรงงานต่างด้าวจากประเทศที่ค่าแรงถูกกว่าเข้ามาซึ่งอาจก่อปัญหาด้านสังคม และเนื่องจากทิศทางนโยบายของไทย คือ การเป็น “รัฐสวัสดิการ” ทำให้งบประมาณของรัฐส่วนหนึ่งจะถูกจัดสรรไปเป็นสวัสดิการของแรงงานต่างด้าว

ธุรกิจบริการที่ไทยมีจะได้เปรียบ และต้องปรับตัวหลังเปิดเสรีภาคบริการ แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11: ธุรกิจบริการที่คาดว่าจะได้เปรียบ และต้องปรับตัวในการเปิดเสรีการค้าภาคบริการ

บริการที่ไทยได้เปรียบ	บริการที่ต้องปรับตัว
- ท่องเที่ยวและมรดกทางวัฒนธรรม - การแพทย์ บริการด้านสุขภาพและความงาม - ก่อสร้างและออกแบบ	- การเงิน (ธนาคาร/ประกันภัย) - โทรคมนาคม - ค้าปลีก – ค้าส่ง - โลจิสติกส์

ที่มา: ธนาคารกรุงไทย (2553)

4.1.3 ผลกระทบจากการเปิดเสรีการลงทุน

• ผลกระทบเชิงบวก

1) การผ่อนคลายกฎระเบียบอันเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน ก่อปรกับการลดภาษีสินค้านำเข้า มีส่วนช่วยเรียกคืนความเชื่อมั่นของนัก

ลงทุนต่างชาติจากทั้งภายในและภายนอกอาเซียนให้กลับเข้ามาขยายการลงทุนในไทยอีกครั้งเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ AFTA อันจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การค้า การบริการ และการลงทุนของไทยขยายตัว เป็นการสะสมทั้งทุน เทคโนโลยี และการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เป็นผลดีต่อระดับการจ้างงานของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมบรรยากาศในการลงทุนเพื่อแข่งขันกับประเทศนอกภูมิภาค

2) การเอื้อประโยชน์ให้นักลงทุนไทยสามารถย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นที่มีแรงงาน ทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตที่สมบูรณ์กว่า โดยมีหลักประกันการลงทุนที่มั่นคงขึ้น (จากความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน: ACIA) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและรักษาความได้เปรียบด้านการแข่งขัน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและแรงงานกึ่งฝีมือ เช่น อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป สิ่งทอ เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์แปรรูป ผลิตภัณฑ์ไม้ หรือการไปร่วมลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนซึ่งมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ เช่น เหมืองแร่ อัญมณีและภาคการผลิตอื่นที่นักลงทุนไทยมีความเชี่ยวชาญ

• ผลกระทบเชิงลบ

1) การเปิดเสรีด้านการลงทุนบางสาขาที่เป็นสาขาอ่อนไหวอาจกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ (เช่น กิจการหนังสือพิมพ์ การทำนา ทำไร่ ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ และการทำประมง เป็นต้น) เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติจะได้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีและการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากรอื่น ๆ เพิ่มขึ้นทำให้มีโอกาสในการเพิ่มการลงทุนและการครอบครองตลาดหรือผูกขาดกิจการได้มากขึ้น ขณะที่ผู้บริโภคอาจจะซื้อสินค้าราคาถูกลงในระยะแรกๆ แต่เมื่อเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยล้มละลาย จะเกิดการผูกขาด ทำให้สินค้าราคาแพงขึ้น ผู้บริโภคจึงต้องซื้อสินค้าและอาหารราคาแพงตลอดไป

2) การแย่งชิงแหล่งเงินลงทุนระหว่างอาเซียนด้วยกันเอง โดย

ประเทศที่มีความได้เปรียบกว่าทั้งด้านทรัพยากร ค่าจ้างแรงงาน มาตรการส่งเสริมการลงทุน เช่น **สิงคโปร์** (แหล่งลงทุนอันดับ 1 ในอาเซียน) **เวียดนาม** (แหล่งลงทุนอันดับ 2 ในอาเซียน) **อินโดนีเซีย** และ **มาเลเซีย** เป็นคู่แข่งไทยในการดึงดูดการลงทุนของต่างชาติ ดังนั้น ประเทศไทยควรจะต้องมีการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงาน (Labor productivity) และปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายให้มีความทันสมัยและไม่เป็นอุปสรรคต่อนักลงทุน

ธุรกิจที่ไทยมีจะได้รับประโยชน์ และธุรกิจที่ควรได้รับการดูแลจากการเปิดเสรีการลงทุน แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12: ธุรกิจที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ และธุรกิจที่ควรได้รับการดูแลจากการเปิดเสรีการลงทุน

ธุรกิจที่ได้รับประโยชน์	ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ
• ธุรกิจไทยมีศักยภาพในการลงทุนยังต่างประเทศ ได้แก่ เกษตร เกษตรแปรรูป รับเหมา ก่อสร้าง เหมืองแร่ และภาคการผลิตอื่นๆ ที่เชี่ยวชาญ • ธุรกิจที่ต่างชาติสนใจลงทุนในไทย ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์	• ปัจจัยพื้นฐาน • โลจิสติกส์ • พลังงานและพลังงานทดแทน

ที่มา: ธนาคารกรุงไทย (2553)

การเปลี่ยนแปลงและจุดยืนของประเทศไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สรุปลำดับที่ 13

ตารางที่ 13: การเปลี่ยนแปลงและจุดยืนของประเทศไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเคลื่อนไหว	การเปลี่ยนแปลง	จุดยืนของไทย
การค้า	เน้นการค้าภายในภูมิภาคมากขึ้น	รุกตลาดสินค้าที่ไทยได้เปรียบและขยายตลาดตามกรอบความร่วมมือใหม่ๆ
บริการ	การแข่งขันสูงขึ้นภาคบริการเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมากขึ้น	เน้นท่องเที่ยวและบริการด้านสุขภาพซึ่งไทยมีจุดแข็งหลายด้าน
FDI	การผลิตที่เริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขันจำเป็นต้องย้ายฐานการผลิตไปต่างประเทศมากขึ้น	ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และพร้อมเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติ

การเคลื่อนไหว	การเปลี่ยนแปลง	จุดยืนของไทย
แรงงาน	ข้อจำกัดในการทำงานของแรงงานต่างชาติมีแนวโน้มผ่อนคลายมากขึ้น	เพิ่มพูนทักษะแรงงาน โดยเฉพาะด้านภาษาและการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล
การเคลื่อนย้ายเงินทุน	เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศเข้าออกได้เสรีมากขึ้น ค่าเงินมีแนวโน้มผันผวน	ผู้ประกอบการต้องเร่งปรับตัวในการบริหารจัดการด้านต้นทุนและลดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน

ที่มา : ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2553)

ประโยชน์และผลกระทบที่ผู้เกี่ยวข้องในส่วนต่างๆจะได้รับจากการเปิดเสรีในกรอบอาเซียนแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14: ประโยชน์และผลกระทบที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้รับจากการเปิดเสรีในกรอบอาเซียน

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ประโยชน์ที่จะได้รับ	ผลกระทบที่จะได้รับ
ผู้บริโภค	ซื้อสินค้า/บริการได้ในราคาที่ถูกลงและหลากหลายขึ้น	อาจมีสินค้าไม่ได้คุณภาพมาจำหน่าย หากไม่มีการควบคุมที่เหมาะสม

ผู้ที่ เกี่ยวข้อง	ประโยชน์ที่จะได้รับ	ผลกระทบที่จะได้รับ
ผู้ผลิต/ผู้ ส่งออก	ขยายการส่งออก สร้างพันธมิตรทางธุรกิจ เพิ่มอำนาจการต่อรอง กระตุ้นให้มีการปรับโครงสร้างการผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มีทางเลือกในการนำเข้าวัตถุดิบราคาถูก	ผู้ผลิตซึ่งด้อยความสามารถหรือมีต้นทุนสูงจะถูกสินค้าจากอาเซียนอื่นเข้ามาแข่งขันหรือแย่งตลาด หาก ไม่เตรียมรับมือ/ไม่พยายามลดต้นทุน หรือเน้นคุณภาพ/นวัตกรรมหรือสร้างความแตกต่างของสินค้า
เกษตรกร	ขยายการส่งออกสินค้าเกษตร และสามารถส่งออกไปภูมิภาคใกล้เคียง	สินค้าเกษตรจากอาเซียนอื่นที่มีความได้เปรียบกว่าด้านราคา จะเข้ามาแข่งขันหรือแย่งตลาด หาก ไม่เตรียมรับมือ

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2554)

4.2 แนวทางการปรับตัว การเตรียมความพร้อม และการใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

ปัจจุบันผู้ส่งออกไทยยังใช้ประโยชน์จาก**ความตกลงเขตการค้าเสรี**

อาเซียน (AFTA) ในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดอาเซียนไม่มากนัก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีปัญหาในทางปฏิบัติ อาทิ โครงสร้างการผลิตของไทยที่ไม่สอดคล้องกับ**กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)** ของอาเซียน **มาตรการทางการค้าที่ไม่มีภาษี (Non-Tariff**

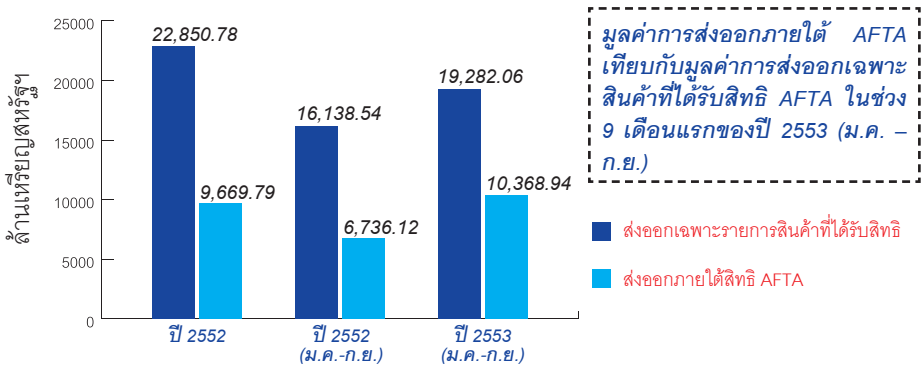

Measures: NTMs) และกฎระเบียบทางเทคนิคที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก สินค้าบางประเภทได้รับการปกป้อง เช่น สินค้าข้าว (อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์) และน้ำตาล (อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์) ปัญหาการจำแนกภาษี (Tariff Classification) รวม

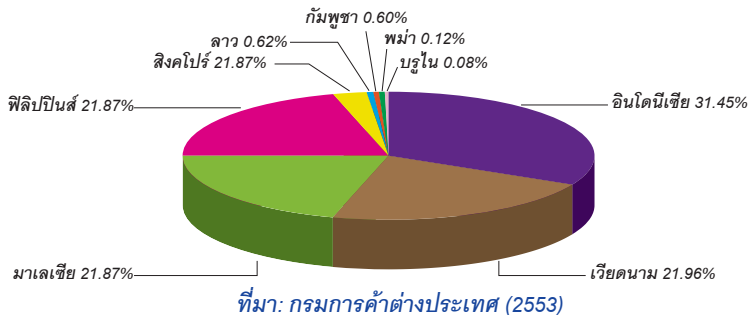

ทั้งการที่ผู้ประกอบการไทยขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ AFTA และภาษีและกฎระเบียบภายใน (Domestic Tax and Regulations) เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อเพิ่มการใช้สิทธิประโยชน์จาก AFTA

ภาพที่ 9: มูลค่าการส่งออกภายใต้ AFTA เทียบกับมูลค่าการส่งออกเฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิ AFTA และ การส่งออกภายใต้สิทธิ AFTA ของไทยแยกเป็นรายประเทศในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2553 (ม.ค. – ก.ย.)

การส่งออกภายใต้สิทธิ AFTA ของไทยแยกเป็นรายประเทศในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2553 (ม.ค. – ก.ย.)

จากภาพที่ 9 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2553 การส่งออกของไทย ภายใต้ AFTA มีมูลค่า 10,368.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 53.93 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีมูลค่าการใช้สิทธิเพียง 6,736.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สัดส่วนการใช้สิทธิ คิดเป็นร้อยละ 53.78 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 41.74

ตลาดส่งออกที่สำคัญ: ประเทศที่ไทยใช้สิทธิส่งออกภายใต้ AFTA สูง 3 อันดับแรก ได้แก่ **อินโดนีเซีย** (สัดส่วนร้อยละ 31.45) **เวียดนาม** (สัดส่วนร้อยละ 21.96) และ **มาเลเซีย** (สัดส่วนร้อยละ 21.87)

สินค้าที่ไทยใช้สิทธิส่งออก ภายใต้ AFTA สูง: สินค้าที่ไทย มีมูลค่าการส่งออกภายใต้ AFTA สูง ได้แก่ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ยานยนต์สำหรับขนส่ง เครื่องปรับอากาศ น้ำมันปิโตรเลียม ส่วนประกอบยานยนต์และจักรยานยนต์ เครื่องตัดเชิงกล ส่วนประกอบตัวถังรถยนต์ น้ำตาลชนิดอื่นๆ แป้งทำจากมันสำปะหลัง ตู้เย็น แชมพู เครื่องซักผ้า อาหารปรุงแต่ง และโพรลีนโฟลีน ตามลำดับ

ทั้งนี้ จากการวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2553

- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ยังใช้สิทธิประโยชน์ในการส่งออกภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนน้อย ได้แก่ **อุตสาหกรรมเครื่องหนัง อัญมณี และอิเล็กทรอนิกส์** เป็นต้น

- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ยังใช้สิทธิประโยชน์ในการนำเข้าภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนน้อย ได้แก่ **อุตสาหกรรมไม้ อัญมณี เซรามิก เหล็ก เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องจักรกล** เป็นต้น

4.2.1 การปรับตัวของผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผู้ประกอบการต้องมีการ **ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เป็นเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ** โดยเร่งแสวงหาโอกาสเพื่อใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลง AFTA

อย่างเต็มที่ และมีการปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีแนวทางดังนี้

(1) อาศัยสิทธิประโยชน์ด้านภาษีในการ**นำเข้าแหล่งวัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูปและทรัพยากรราคาถูก**จากประเทศสมาชิกอาเซียน หรือ**ย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน** เช่น กลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการผลิตอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น น้ำมัน ป่าไม้ เหมืองแร่ และแรงงาน เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในด้านราคาและคุณภาพ หรือแก้ไข ปัญหาขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ นอกจากนี้ ไทยยังสามารถใช้ประโยชน์ จากกลุ่มประเทศ CLMV ในการเป็นฐานการส่งออกไปนอกอาเซียนเพื่อ ใช้ประโยชน์จากสถานะประเทศด้อยพัฒนา (Least Developed Countries: LDCs)

(2) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หรือความเข้มข้นทาง วัฒนธรรมของไทย รวมถึงความสามารถด้านบริการในการ **พัฒนาและแปรรูปสินค้าและบริการให้มี ความหลากหลาย**มากขึ้นโดยเป็นไปตามมาตรฐานสากล สร้างผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่**เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม** และเน้นการ**สร้างตราสินค้าให้ เป็นที่ยอมรับ**ของผู้บริโภคในระดับสากลทั้งใน

ด้านคุณภาพการใช้งานและการออกแบบ และ**สร้างความแตกต่าง**ของ สินค้าไทยให้แตกต่างจากสินค้าที่มีต้นทุนต่ำกว่าจากต่างประเทศและ เพื่อรักษาตำแหน่งทางการแข่งขัน สำหรับสินค้าที่สามารถถูกเลียนแบบ ได้ง่าย

(3) **ดำเนินกลยุทธ์การตลาดในเชิงรุก** โดยการใช้ประโยชน์จาก ภาษีนำเข้าร้อยละศูนย์และผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับรสนิยมและความ

ต้องการของตลาด ขยายช่องทางการตลาดในการเข้าถึงผู้บริโภคในต่างประเทศโดยตรงมากขึ้น มีกระบวนการผลิตและการส่งมอบสินค้าอย่างรวดเร็ว และควรมีการ**เจาะตลาดคู่ค้าของอาเซียนภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่อาเซียนมีกับประเทศคู่เจรจา** เช่น จีน อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น เพื่อโอกาสในการขยายตลาดระหว่างประเทศทั้งในกลุ่มและนอกกลุ่ม

(4) ให้ความสำคัญกับการ**ผลิตสินค้าที่รักษาสິงแวดล้อมและต่อต้านโลกร้อน รวมถึงการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)** เนื่องจากประเด็นเหล่านี้จะถูกนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการนำเข้าสินค้าของประเทศสมาชิกมากขึ้นในอนาคตหลังจากยกเลิกมาตรการภาษีระหว่างกัน

(5) **ศึกษากฎระเบียบและเงื่อนไขด้านการนำเข้าของประเทศคู่ค้า และเร่งปรับปรุงโครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับกฎถิ่นกำเนิดสินค้าและสอดคล้องกับมาตรฐานอาเซียน (ASEAN Standard)** ในสินค้าบางประเภท เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอาง ยา อาหาร ยานยนต์ ยางพารา และผลิตภัณฑ์ไม้ โดยเฉพาะมาตรฐานด้านเทคนิค และมาตรฐานด้านสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และมาตรฐานด้านแรงงานของประเทศที่เป็นตลาดส่งออก ทั้งนี้ ภาครัฐและภาคเอกชนควรผลักดันความร่วมมือระหว่างกันในการ**สร้างเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงกัน** ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงภาคการส่งออกเพื่อให้สินค้ามีต้นทุนการผลิตต่ำลง มีโอกาสได้รับเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าจากประเทศไทยมากขึ้น และสามารถผ่านเกณฑ์การตรวจสอบแบบย้อนกลับในตลาดต่างประเทศได้ ขณะที่ควรมีการ**สร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชน**ที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน เพื่อลดการแข่งขัน เพิ่มเงินทุน และเพิ่มกำลังการผลิต

(6) **ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การจัดการการผลิตและต้นทุน และการดำเนินธุรกิจ** เช่น การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) และ ทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ การปรับเปลี่ยน เครื่องจักรใหม่และพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตให้สูงขึ้นเพื่อยกระดับ ความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านสารสนเทศที่จะช่วย อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) อย่างเป็นระบบ โดย เน้นการเชื่อมโยงกันของทุกๆ ส่วนในระบบงาน และมีการบริหารจัดการ ข้อมูลที่ดีพอ โดยใช้ข้อมูลเชิงสถิติและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ในการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับกรณีเกิดปัญหา กับ สินค้าส่งออก

(7) **พัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมของบุคลากร** โดย เฉพาะแรงงานฝีมือและช่างเทคนิค เพื่อให้มีปริมาณและความรู้ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชนและระดับเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนไป

ตารางที่ 13: การเปลี่ยนแปลงและจุดยืนของประเทศไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประเภทสินค้า	แนวทางการปรับตัว
สินค้าเกษตร	• การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ โดยการปรับปรุงพันธุ์พืช การพัฒนาระบบชลประทานและการใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว • การแปรรูปวัตถุดิบขั้นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการ เกษตรเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค • พัฒนาคุณภาพของสินค้าโดยเฉพาะ มาตรฐาน ด้านสุขอนามัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ประเทศคู่เจรจา มี แนวโน้มจะนำมาใช้มากขึ้นหลังการยกเลิกภาษี
สินค้าอุตสาหกรรม	• หันมาแข่งขันด้านคุณภาพแทนการแข่งขันด้าน ราคา โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) • ผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้บริโภคและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ที่มา : ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2553)

4.2.2 การสำรวจความเห็นโดยสายงานองค์กรระหว่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับแนวทางการปรับตัว เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อ เข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)²

สายงานองค์กรระหว่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง “กิจกรรมประจำปี 2554 เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)” เพื่อสำรวจความสนใจของผู้ประกอบการซึ่งเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะมีส่วนช่วยสนับสนุน ส่งเสริม เตรียมความพร้อมและเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันแก่ผู้ประกอบการเพื่อเข้าสู่การเป็น AEC ในอีก 4 ปี ข้างหน้า ซึ่งสภาอุตสาหกรรมฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็น AEC รวมถึงความจำเป็นที่ผู้ประกอบการควรจะได้รับทราบถึงแนวทางการปรับตัวหรือกิจกรรมในด้านต่างๆ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ AEC ให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น สายงานองค์กรระหว่างประเทศจึงส่งแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปยังสมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ทั้ง 39 กลุ่มอุตสาหกรรม และจากการรวบรวมตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม 2554 จนถึงขณะนี้ (4 มีนาคม 2554) ได้มีสมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ที่เป็นเจ้าของธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมกระดาษและเยื่อกระดาษ แก้วและกระจก เครื่องนุ่งห่ม เครื่องปรับอากาศ เคมี พลาสติก และเฟอร์นิเจอร์ ที่ให้ข้อคิดเห็น ในเบื้องต้นสามารถสรุปผลจากแบบสอบถามได้ใน 3 หัวข้อสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมที่สภาอุตสาหกรรมฯ ควรดำเนินการเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ ดังนี้

1) การจัดสัมมนาให้ความรู้เรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและโอกาสทางธุรกิจ โดยหัวข้อ/ประเด็นที่

² ผลการสำรวจนี้ ได้จัดทำขึ้นในเดือนธันวาคม 2553

สมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ให้ความสำคัญมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

1.1 การใช้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาทิจ การลดภาษีศุลกากร กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า)

1.2 การใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้เขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศ คู่เจรจาต่างๆ

1.3 การใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่ม 12 สาขาสำคัญของอาเซียน ซึ่งได้ มีการลดภาษีเป็นร้อยละ 0 แล้วตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2550

1.4 มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า และขจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีไม่ภาษี (อาทิจ พิธีการศุลกากร กระบวนการทางการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช)

1.5 การใช้ประโยชน์จากการจัดทำมาตรฐานการยอมรับร่วม (MRA) ในสินค้าอุตสาหกรรมของอาเซียน

1.6 การลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

1.7 การใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (AICO)

1.8 การใช้ประโยชน์จากกองทุนให้ความช่วยเหลือในการปรับตัว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีของภาครัฐ (กองทุน FTA)

1.9 กิจกรรมอื่นๆ

- จัดประชุมผู้ผลิตในผลิตภัณฑ์เดียวกันเพื่อที่จะได้มีการปรึกษาและหาแนวทางในการทำธุรกิจร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน

- จัดประชุมหารือหรือสัมมนาเผยแพร่ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการเรื่อง การเปิดเสรีระบบขนส่งโลจิสติกส์ภายในภูมิภาคอาเซียน การเปิดเสรีภาคบริการ สาขาการศึกษา และการเปิดเสรีการค้าเคลื่อน

ย้ายแรงงาน

- สร้างความรู้ความเข้าใจ ภายหลังจากที่เข้าสู่ AEC และเพิ่มความสามารถด้านการสื่อสารให้ประชาชน

2) โครงการความร่วมมือด้านต่างๆ ระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมแก่ภาคธุรกิจไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยกิจกรรมที่สมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ให้ความสำคัญมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

- 2.1 ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ
- 2.2 ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม
- 2.3 ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.4 ความร่วมมือด้านความเชื่อมโยงในอาเซียน
- 2.5 ความร่วมมือด้านการพัฒนา
- 2.6 ความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติ
- 2.7 ความร่วมมือด้านการเกษตร
- 2.8 ความร่วมมือด้านการศึกษา สังคม และวัฒนธรรม

3) หลักสูตรเฉพาะด้านเพื่อเตรียมความพร้อมในการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยกิจกรรมที่สมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ให้ความสำคัญมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

- 3.1 ด้านการส่งเสริมและนโยบายของภาครัฐ
- 3.2 ด้านโลจิสติกส์
- 3.3 ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า
- 3.4 ด้านมาตรฐานและคุณภาพสินค้า
- 3.5 ด้านแรงงาน (เช่น ความรู้ ความสามารถ และการสื่อสาร)
- 3.6 ด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- 3.7 ด้านเทคโนโลยี

3.8 ด้านเงินลงทุน

3.9 ด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ

4.3 มาตรการรองรับผลกระทบของภาครัฐ

สำหรับกิจการ/อุตสาหกรรมที่ไม่มีความพร้อมในการแข่งขันนั้น ภาครัฐได้มีมาตรการป้องกันและรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีที่ได้มีการดำเนินงานมาแล้ว ได้แก่

4.3.1 กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร (โดยเฉพาะเกษตร พื้นฐาน) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองทุนนี้จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าในการปรับตัว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศรองรับเขตการค้าเสรี

การตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ปฏิรูปผลิตผลทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพตลอดจนการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร และช่วยเหลือให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าที่ไม่มีศักยภาพ สู่สินค้าที่มีศักยภาพ รวมทั้งการประกอบอาชีพอื่น โดยกองทุนฯ จะสนับสนุนเงินทุนทั้งในรูปของเงินยืมและเงินทุนหมุนเวียน โดยการสนับสนุนสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา การให้ความรู้จัดฝึกอบรมและดูงาน การให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร ตลอดจนการปรับเปลี่ยนอาชีพ

4.3.2 กองทุนให้ความช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิต และภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (หรือ **กองทุน FTA** ภายใต้กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์) โดยสนับสนุนเรื่องการวิจัยและพัฒนา จัดหาที่ปรึกษา และปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ

4.3.3 มาตรการบริหารการนำเข้าในสินค้าเกษตร โดยกำหนดให้สินค้าเกษตรบางรายการที่มีความอ่อนไหวต้องขออนุญาตนำเข้าตามเงื่อนไขที่กำหนดซึ่งจะแตกต่างกันไปตามความอ่อนไหวของสินค้า (ตามพระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522) มาตรการรองรับดังกล่าว เช่น กำหนดให้เป็นสินค้าที่ขออนุญาตนำเข้า กำหนดคุณสมบัติและวัตถุประสงค์ของผู้นำเข้า กำหนดช่องทางและช่วงเวลาการนำเข้า การขอใบรับรองกำหนดปริมาณสารพิษตกค้าง การใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ที่เข้มงวด เป็นต้น ในส่วนของ**สินค้าข้าว**ที่มีความอ่อนไหวสูง ต้องมีใบรับรองมาตรฐานการนำเข้า การระบุชนิดข้าวและปริมาณที่นำเข้า ติดตามการใช้ข้าวนำเข้า และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจสอบสินค้าข้าวนำเข้าเพื่อเป็นเงินกองทุนพัฒนาชาวนา

4.3.4 ใช้มาตรการต่างๆ ที่ได้รับการอนุญาตจากความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคทางการค้า (TBT) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ROO) การใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นมาก (Safeguard Measure)³ เพื่อป้องกันการทะลักเข้ามาของสินค้า โดยมาตรการดังกล่าวต้องสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA)

³ ภาครัฐสามารถใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measure) ในการปกป้องผู้ผลิต/ผู้ประกอบการในประเทศได้ในกรณีที่การเปิดเสรีก่อให้เกิดการนำเข้าสินค้ารายการใดมาจากจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ผลิต/ผู้ประกอบการภายในประเทศหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมในประเทศ มาตรการดังกล่าว เช่น การขึ้นภาษีหรือกำหนดปริมาณนำเข้าได้ เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศและใช้มาตรการตอบโต้ทางการค้าระหว่างประเทศในกรณีจำเป็น

4.4 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

4.4.1 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

► **เร่งประชาสัมพันธ์หรือจัดตั้งสื่อประชาสัมพันธ์ที่ง่ายต่อการเข้าถึง** เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องประโยชน์ของ AEC แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างทั่วถึง เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อรับประโยชน์หรือป้องกันภัยคุกคามต่อธุรกิจ รวมถึง **ผลักดันและส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์** จากความตกลงการค้าเสรีอาเซียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า และรัฐควรยกประเด็น **กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า** ที่มีปัญหาขึ้นหารือกับคู่เจรจา เมื่อผู้ประกอบการไม่สามารถใช้สิทธิทางภาษีได้ตามเจตนารมณ์ของสัญญานั้นๆ

4.4.2 มาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน

► มีนโยบายและมาตรการอำนวยความสะดวกที่ชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ โดยรัฐอาจพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศโดยเฉพาะ

► จัดตั้งหน่วยงานที่เป็นแกนกลางในการช่วยเหลือเจรจาต่อรองกับรัฐบาลของประเทศที่ไปลงทุน และให้ข้อมูลในเชิงลึกด้านการค้า การลงทุน การจ้างงาน การหาผู้ร่วมทุน และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจและลงทุนในประเทศที่เข้าไปลงทุน

► ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับรายได้จากต่างประเทศ (เช่นเดียวกับสิงคโปร์และมาเลเซีย) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุนในต่างประเทศ

► วางแนวทาง/มาตรการช่วยเหลือและสนับสนุนนักลงทุนที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องเงินทุน เช่น การจัดตั้งกองทุนและการปล่อยสินเชื่อระยะยาวแก่ SMEs ที่ประสบปัญหาเรื่องการลงทุน

4.4.3 มาตรการภายในเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

▶ **เร่งพัฒนากฎระเบียบด้าน Rules of Origin** เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อประเทศไทยมากขึ้น และควรเพิ่มความเข้มงวดด้านการตรวจสอบแหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อลดการบิดเบือนทางการค้า เนื่องจากสินค้านำเข้าจากประเทศนอกกลุ่มอาเซียนอาจใช้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นตลาดเข้าสู่ไทย โดยอาศัยจุดอ่อนในการพิสูจน์แหล่งกำเนิดสินค้า (Country of Origin)

▶ **เร่งพัฒนาระบบมาตรฐานทางการค้าของไทย** เช่น มาตรฐานสุขอนามัย มาตรฐานสินค้า การตรวจสอบ และมาตรฐานสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีพระราชบัญญัติ/หน่วยงานบริหารการนำเข้าสินค้า หรือมาตรการปกป้องการนำเข้าทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่อ่อนไหวเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคภายในประเทศที่อาจได้รับความเสียหายจากการนำเข้าสินค้าที่มีคุณภาพต่ำ ราคาถูกจากต่างประเทศและยกระดับมาตรฐานสินค้าไทยสู่สากล

▶ **ควรกำหนดนโยบายเรื่องการดูแลและปกป้องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม** รวมทั้งปัญหาแรงงานเด็ก แรงงานต่างด้าวให้ชัดเจนเพื่อป้องกันปัญหาที่ตามมาเมื่อมีการเปิดเสรี

▶ **รัฐควรจัดตั้งหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบดูแลติดตาม จัดทำกลยุทธ์และประเมินผลจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรี** ในภาพรวม เพื่อเป็นแกนหลัก/ตัวกลางในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ข้อมูลเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ต่อไป ซึ่งปัจจุบันข้อมูลต่างๆ มีการกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในแต่ละส่วนแตกต่างกันไป นอกจากนี้หน่วยงานกลางดังกล่าวควรศึกษาวิจัยวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) เพื่อประเมินผลการจัดทำความตกลงการค้าเสรี โดยจัดทำกลยุทธ์ที่ชัดเจน รวมทั้งศึกษามาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศคู่ภาคี และวางแผนแก้ปัญหามาตรฐานสินค้าให้กับผู้ประกอบการไทย

ในระยะยาว ตลอดจนเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

► กองทุน FTA

■ หน่วยงานภาครัฐควร**ปรับปรุงกระบวนการเยียวยาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในทางปฏิบัติ** เนื่องจากการขอความช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐทำได้ยากและต้องทำเป็นร่างโครงการจากกลุ่มผู้ประกอบการที่รวมกันเป็นตัวแทนอุตสาหกรรมเพื่อขออนุมัติความช่วยเหลือทางวิชาการแต่จะไม่สามารถขอรับเป็นเม็ดเงินช่วยเหลือโดยตรงซึ่งการทำเป็นโครงการดังกล่าวอาจช่วยเหลือผู้ประกอบการได้บ้างแต่ยังไม่สามารถทำให้ผลประโยชน์จากการค้าเสรีกระจายไปได้อย่างทั่วถึง เมื่ออุตสาหกรรมที่ได้รับประโยชน์ไม่มีการแบ่งผลประโยชน์นี้ให้กับผู้ที่เสียประโยชน์จากความตกลงจึงเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่ต้องกำหนดแนวทางและกลไกที่จะช่วยกระจายผลประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

■ การเสนอโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน FTA ควรเป็นการเชื่อมโยงทั้งวงจรของสินค้านั้นๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง

■ ควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการเขียนโครงการฯ และต้องมีการติดตามผู้ผลิตหลังจากได้รับความช่วยเหลือไปแล้วว่ามีการต่อยอดในการพัฒนาต่อไปอย่างไร

4.4.4 มาตรการภายในเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

► **เร่งปรับปรุงและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะระบบโลจิสติกส์** ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยลดต้นทุนการค้า และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้การค้ามีความคล่องตัวขึ้น เช่น ปรับปรุงระบบและลดขั้นตอนพิธีการทางศุลกากรและการให้บริการของภาครัฐ เป็นต้น

► **ปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและสาขาบริการที่ไทยมีศักยภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอื่นๆ นอกจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มความสามารถในการเจรจาและดำเนินธุรกิจ

► **ปรับปรุงอัตราอากรของไทยให้เหมาะสม** โดยเฉพาะอัตราอากรนำเข้าวัตถุดิบ และสินค้าขั้นกลาง เพื่อป้องกันการย้ายฐานการผลิต รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีสินค้าต้นน้ำให้ต่ำกว่าปลายน้ำ

► **ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการผลิต (Production Network)** เพื่อให้สามารถสร้างการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก

► **เร่งปรับปรุงประสิทธิภาพอุตสาหกรรม** ให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องขึ้นมารองรับ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.5 บทบาทของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นสถาบันภาคเอกชนด้านอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของภาคอุตสาหกรรมไทยในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนด้านอุตสาหกรรมมีความแข็งแกร่งและสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนให้แก่เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) รวมถึงโอกาสและผลกระทบในเชิงลบที่อาจจะเกิดขึ้น จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์มาตรการเชิงรุกในเวทีโลก หลังเปิดเขตการค้าเสรี เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับสากล และเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภาคอุตสาหกรรม

และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

บทบาทการดำเนินงานที่ผ่านมาของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าวในการเตรียมตัวเข้าสู่ AEC ได้แก่ การระดมความเห็นของสมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เพื่อเสนอจุดยืนและท่าที ภาคเอกชนแก่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ควบคู่กับการส่งเสริมโอกาสทางธุรกิจในการขยายการค้า การลงทุนกับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งการดำเนินการในแนวทางนี้ ได้ช่วยให้สภาอุตสาหกรรมฯ มีโอกาสเตรียมความพร้อมและรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเป็น AEC

อย่างไรก็ดี แม้ว่าสภาอุตสาหกรรมฯ ได้ดำเนินบทบาทเสริมสร้างความเข้าใจเรื่อง AEC แก่สมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ มาได้ระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังพบว่ายังมีสมาชิกบางส่วนที่ขาดความรู้ ความเข้าใจหรือมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ AEC ประกอบกับยังมีมาตรการบางอย่างที่จำเป็นต้องมีการผลักดันให้ภาครัฐเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในการเข้าสู่ AEC ควบคู่การขับเคลื่อนกลไกทางด้านอุตสาหกรรมให้สามารถเดินไปในทิศทางเดียวกับข้อกำหนดหรือมาตรการของการเป็น AEC และการติดตามความเคลื่อนไหวของการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวที่เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

โดยนัยนี้ สภาอุตสาหกรรมฯ จึงมีแนวทางในการเร่งรัดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AEC โดยการให้ความร่วมมืออย่างเข้มแข็งกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นให้ความรู้ ความเข้าใจ และมุ่งเน้นการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้เกิดผลในเชิงรุกและเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการผลักดันให้กลุ่ม SMEs ที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่ของสภาอุตสาหกรรมฯ ให้สามารถเตรียมความพร้อมและรองรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ AEC

ทั้งนี้ กิจกรรมที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมควบคู่ไปกับแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AEC อย่างเป็นรูปธรรมให้แก่สมาชิกภาคอุตสาหกรรมฯ ในปี 2554 ประกอบด้วย **กิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม** คือ **การผลักดัน การขับเคลื่อนและการติดตาม** โดยทั้ง 3 กิจกรรมนี้จะเป็นตัวขับเคลื่อนพร้อมกับประเด็นทางด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน และอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

1. ความร่วมมือด้านต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ AEC

1.1 ผลักดัน ASEAN Single Window (ASW)

1.2 ส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างใกล้ชิดเพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก

1.3 ผลักดันให้ AEC เป็นวาระแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

2. การปรับตัวและพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเข้าสู่ AEC

2.1 ผลักดันการกำหนดมาตรฐานสินค้าสำหรับผู้ประกอบการในประเทศควบคู่กับการควบคุมด้านมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้านำเข้าที่เข้มงวดเพื่อรักษาคุณภาพชีวิตของผู้บริโภคชาวไทยจากสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่ไม่ได้มาตรฐาน

2.2 พัฒนา**ความสามารถในการผลิต (Productivity Improvement)** เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. การเคลื่อนย้ายแรงงาน

3.1 ผลักดันให้ภาครัฐประกาศให้**ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการภาษาที่ 2 ของประเทศ**

3.2 พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและฝีมือแรงงาน (อาทิ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษให้กับสถาบันอาชีวศึกษา)

4. โลจิสติกส์

4.1 ผลักดันภาครัฐในการพัฒนาระบบการขนส่งที่เชื่อมโยงกัน

ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การเข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน (อาทิ สปป.ลาว) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการขนส่งระหว่างประเทศ

5. การขยายการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน

5.1 ศึกษา/วิจัยข้อมูลเชิงลึกของประเทศสมาชิกอาเซียน (อาทิ ความต้องการ รสนิยม วัฒนธรรม ข้อมูลการค้า การลงทุนกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ในประเทศสมาชิก เป็นต้น)

5.2 มีนโยบายสนับสนุน/ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในการลงทุนในต่างประเทศ (อาทิ การค้าประกันเงินเพื่อการลงทุนในต่างประเทศ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับรายได้จากการลงทุนในต่างประเทศ)

ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AEC ดังกล่าว สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะจัดให้มีการสัมมนาและระดมสมองระหว่างสมาชิกสภาอุตสาหกรรมฯ ด้วยกัน ในวันที่ 22 มีนาคม 2554 เพื่อรวบรวมความเห็นและข้อเสนอแนะ ก่อนการจัดทำข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรมเพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2554 ของสภาอุตสาหกรรมฯ ในวันเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. การวัดผลการดำเนินงานเพื่อไปสู่การเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน. ม.ป.ท., 2553.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. คำศัพท์เศรษฐกิจอาเซียน. ม.ป.ท., 2552.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ASEAN Economic Community: AEC. ม.ป.ท., 2552.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. เอกสารประกอบการจัดสัมมนา “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : ผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม”. 2554.

กรมอาเซียน. แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : คาริสม่า มีเดีย, 2554.

ธนาคารทหารไทย. วาระเร่งด่วน SME กับแนวทางการค้าใหม่ได้กรอบ AFTA. พิมพ์ครั้งที่ 1. ม.ป.ท., 2553.

ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. เอกสารวิชาการ หมายเลข 2: ตำแหน่งการตลาดและศักยภาพการแข่งขันของสินค้าอุตสาหกรรมไทยในอาเซียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สามลดา, 2553.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI). เอกสารประกอบการจัดสัมมนา “ติดตามการ ใช้สิทธิประโยชน์ภาคอุตสาหกรรมจากความตกลงการค้าเสรี (FTAs) ครั้งแรกปี 2553”. 2553.

สายงานองค์กรระหว่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. แบบสอบถามความ คิดเห็น เรื่อง “กิจกรรมประจำปี 2554 เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการภายใต้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ASEAN Economic Community: AEC”. 2554.

สำนักวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. แบบสำรวจความเห็น เรื่อง “การคาดการณ์ ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN

Economic Community: AEC) ต่อการประกอบกิจการ”. 2554.

วารสาร

กรมการค้าต่างประเทศ. วารสารการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า. กรุงเทพฯ :
อรุณการพิมพ์, 2553.

เอกสารออนไลน์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. “การลดภาษีภายใต้ AFTA.” (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก : <http://www.dft.go.th/AFTA/file/AFTAMFN.pdf>
(วันที่ค้นข้อมูล : 18 กุมภาพันธ์ 2554).

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. “ข้อมูลพื้นฐานของประเทศบรูไน.”
(ออนไลน์). 2553.
เข้าถึงได้จาก : http://www.dtn.go.th/vtl_upload_file//1265853612984/Brunei.pdf (วันที่ค้นข้อมูล : 18 กุมภาพันธ์ 2554).

กรมส่งเสริมการค้าส่งออก. “ข้อมูลพื้นฐานของประเทศอาเซียน.” Trade Information Sheet. (ออนไลน์). 2553.
เข้าถึงได้จาก : <http://www.depthai.go.th/br ข้อมูลการค้าและbrการค้าส่งออก/ข้อมูลตลาด/TradeInformationSheet/tabid/419/Default.aspx>
(วันที่ค้นข้อมูล : 18 กุมภาพันธ์ 2554).

ชัยวัฒน์ ประสมสุข. “การเปิดเสรีการค้าบริการภายในอาเซียน.” สารวิจัยธุรกิจ ธนาคารกรุงเทพ. (ออนไลน์). 14 (1); 2553.
เข้าถึงได้จาก : http://www.ktb.co.th/upload/economy/top_stories_1/res0153.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล : 18 กุมภาพันธ์ 2554).

ธนาคารกรุงเทพ. “นับถอยหลัง AEC 2015 โอกาสที่มาพร้อมกับความเสี่ยง.” สารวิจัยธุรกิจ ธนาคารกรุงเทพ. (ออนไลน์). 14 (32); 2553.

เข้าถึงได้จาก : http://www.ktb.co.th/upload/economy/top_stories_1/res3253.pdf. (วันที่ค้นข้อมูล : 18 กุมภาพันธ์ 2554).

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. “ไทยกับ AEC ใน
ยุคสมัยแห่งเอเชีย.” (ออนไลน์). 2553.

เข้าถึงได้จาก : http://www.exim.go.th/doc/EXIM_Forum_2.pdf. (วันที่

ค้นข้อมูล : 18 กุมภาพันธ์ 2554).

ภาคผนวก 1

สถานะสินค้าอุตสาหกรรมไทยที่ส่งออกไปตลาดอาเซียน

ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยได้ทำการวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดของสินค้าอุตสาหกรรมไทยที่ส่งออกไปตลาดอาเซียน โดยได้อาศัยแนวคิดของ BCG Matrix (Boston Consulting Growth - Share Market Matrix Model) มาทำการวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสามารถในการรักษาตำแหน่งของส่วนแบ่งตลาด การเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งตลาด ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ศักยภาพแรงงาน ฯลฯ เพื่อแบ่งแยกสถานะของอุตสาหกรรมเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มดาว กลุ่มแนวโน้มทำเงิน กลุ่มที่มีทิศทางไม่ชัดเจน และกลุ่มที่มีแนวโน้มตกต่ำ รายละเอียดดังนี้

(1) กลุ่มอุตสาหกรรมดาว หมายถึง กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการแข่งขัน มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และมักมีเงินทุนพอที่ทำให้อุตสาหกรรมมีความยั่งยืน เป็นอุตสาหกรรมที่ควรมุ่งเติบโตต่อไป ได้แก่ **อุตสาหกรรมยาง** ซึ่งเป็นสินค้าที่มีส่วนแบ่งในตลาดอาเซียนเป็นอันดับ 1 (ปี 2551) โดยส่วนแบ่งทางการตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2549 ประกอบกับอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกไปตลาดอาเซียนที่มีทิศทางเป็นบวกอย่างต่อเนื่อง รวมถึงศักยภาพของแรงงาน และคุณภาพสินค้าก็ถูกจัดอยู่ในลำดับต้นๆ ของกลุ่มอาเซียน โดยไทยต้องรักษาความได้เปรียบโดยการขยายการลงทุนและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ประกอบการ

(2) **กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มทำเงิน** คือ กลุ่มที่มีการเติบโตไม่สูงมาก แต่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูง หรือมีแนวโน้มของส่วนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่จะสร้างรายได้เข้าประเทศแต่มีอัตราการขยายตัวต่ำ ได้แก่ **อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมไม้** โดยไทยต้องหากลยุทธ์เพื่อรักษาหรือเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดโดยการลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสินค้า ปรับปรุงรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยีให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น

(3) **กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีทิศทางไม่ชัดเจน** เป็นอุตสาหกรรมที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดไม่สูง หรือมีแนวโน้มของส่วนแบ่งตลาดที่มีลักษณะผันผวนหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากอุตสาหกรรมมีกระแสเงินสดค่อนข้างน้อย ต้องการเงินทุนและการส่งเสริมเพื่อให้เติบโตต่อไป ได้แก่ **อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมพลาสติก และอุตสาหกรรมเหล็ก** ซึ่งในกลุ่มนี้ภาครัฐและเอกชนต้องหากลยุทธ์เพื่อแย่งชิงหรือรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดโดยการลงทุนเพิ่ม เช่น การใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ภาษี 0% เพื่อหาช่องทางส่งออกเพิ่ม การพัฒนาคุณภาพสินค้าและฝีมือแรงงาน การลดต้นทุน การส่งเสริมด้านการตลาด หรือเปลี่ยนไปส่งเสริมการตลาดในภูมิภาคอื่นแทน เป็นต้น

(4) **กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มตกต่ำ** หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มของส่วนแบ่งทางการตลาดที่ลดลง หรือกำลังถูกแย่งตลาดจากประเทศคู่แข่ง จึงจำเป็นต้องติดตามอย่างใกล้ชิดว่าควรถอนตัวหรือเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในสูงขึ้น ได้แก่ **อุตสาหกรรมอาหารแช่แข็ง และอุตสาหกรรมอโลหะ** ที่มูลค่าการส่งออกลดลง ต่อเนื่อง เพราะไทยยังพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบเป็นหลัก ซึ่งต้องเร่งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้มากขึ้นในทุกด้าน ขณะที่ภาครัฐต้องเข้ามาช่วยเหลืออย่างจริงจัง

ภาพที่ 1 สรุปสถานะของสินค้าอุตสาหกรรมไทยในตลาดอาเซียน

กลุ่มอุตสาหกรรมที่เป็นดาว ผลิตภัณธ์ยาง มีศักยภาพในการแข่งขัน มีการ เติบโตอย่างรวดเร็ว	กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีทิศทางไม่ ชัดเจน อาหารแปรรูป เครื่องใช้ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อัญมณี และเครื่องประดับ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณธ์พลาสติก เหล็ก ส่วนแบ่งในตลาดอาเซียนมีความ ผันผวน
กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มทำ เงิน สิ่งทอ ยานยนต์และชิ้นส่วน ผลิตภัณธ์ไม้ มีส่วนแบ่งในตลาดอาเซียนสูง และมี แนวโน้มเพิ่มขึ้น	กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้ม ตกต่ำ อาหารแช่แข็ง และโลหะ ส่วนแบ่งในตลาดอาเซียนลดลงอย่าง ต่อเนื่องและมีมูลค่าการส่งออกหด ตัวต่อเนื่องเช่นกัน

ที่มา: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2553)

ภาคผนวก 2

ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศไทย-อาเซียน

เนการาบรูไนดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน

พื้นที่: 5,765 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 422,000 คน

ภาษา: ภาษามลายู

GDP: 12 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 28,340 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 0.5

การค้าระหว่างไทย – บรูไน (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (ม.ค. - ต.ค.): 227 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปบรูไน ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ข้าว น้ำตาลทราย ผลิตภัณฑ์ยาง ปูนซีเมนต์ เครื่องนุ่งห่ม หม้อแปลงไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์เซรามิก อัญมณีและเครื่องประดับ และอาหารสัตว์เลี้ยง

สินค้านำเข้าหลักจากบรูไน ได้แก่ น้ำมันดิบ (ร้อยละ 83) และเคมีภัณฑ์ ลวดและสายเคเบิล เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์

ตลาดส่งออกที่สำคัญของบรูไน (2009) ได้แก่ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของบรูไน (2009) ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ญี่ปุ่น จีน ไทย

โอกาส

(1) มีกำลังการซื้อสูง และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการเติบโตของภาคที่มีใช้น้ำมัน โดยเฉพาะภาคการค้าปลีกและการค้าส่ง การก่อสร้าง และการขนส่ง คมนาคมจะเป็นตัวส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลได้มีการผลักดันให้มีโครงการต่างๆ เกิดขึ้น

(2) สินค้าสำคัญที่บรูไนมีความต้องการสูงเพื่อใช้ในการบริโภค และในอุตสาหกรรม คือ **เกลือ** เนื่องจากยังไม่มีการผลิตในประเทศ

(3) บรูไนพยายามใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ

อุปสรรค

(1) ขั้นตอนและกระบวนการสั่งซื้อและขนส่งสินค้าของบรูไนมีความลำบาก โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชาวสิงคโปร์ร่วมลงทุน การนำเข้ามักจะขึ้นอยู่กับนักธุรกิจสิงคโปร์ ซึ่งต้องขนส่ง/ขนถ่ายสินค้าที่สิงคโปร์ก่อน ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูง

(2) มีข้อบังคับในการนำเข้าสินค้าประเภทอาหารเคร่งครัดมาก ต้องเป็นอาหารฮาลาลเท่านั้น โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ ซึ่งกรรมวิธีการผลิต การเก็บรักษา ฯลฯ ต้องผ่านการตรวจสอบและได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบของ บรูไนก่อน จึงจะสามารถส่งสินค้าไปจำหน่ายได้ ทำให้เกิดความล่าช้าและไม่คล่องตัวในการส่งออกสินค้าอาหารไปยังบรูไน

ที่มา : 1) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
2) กรมส่งเสริมการส่งออก

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงพนมเปญ

พื้นที่: 181,035 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 15 ล้านคน

ภาษา: เขมร

GDP: 11.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capital: 805 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 4.8

การค้าระหว่างไทย – กัมพูชา (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (ม.ค. - ต.ค.): 2,133.29 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 1789.28 ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปกัมพูชา ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป น้ำตาลทราย ปูนซีเมนต์ เครื่องดื่ม เคมีภัณฑ์

สินค้านำเข้าหลักจากกัมพูชา ได้แก่ เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ผักผลไม้ และของปรุงจากผักผลไม้

ตลาดส่งออกที่สำคัญของกัมพูชา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ฮองกง แคนาดา สิงคโปร์

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของกัมพูชา ได้แก่ ไทย จีน เวียดนาม

โอกาส

- (1) มีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีและเปิดกว้างเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับพัฒนาใกล้เคียงกัน
- (2) รัฐบาลมีเสถียรภาพ ทำให้นักลงทุนมั่นใจเรื่องการทำหนดนโยบายที่ชัดเจน
- (3) เป็นแหล่งแร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติ เหมาะเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตร และเป็นแหล่งผลิตพลังงานทดแทน
- (4) เป็นสมาชิกของอาเซียนและองค์การการค้าโลก ทำให้มีการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้อง มีความเป็นสากลมากขึ้น
- (5) ประชาชนนิยมสินค้าไทย
- (6) แรงงานจำนวนมากและมีราคาถูก

อุปสรรค

- (1) ความขัดแย้งทางการเมืองกับไทย ทำให้ นักธุรกิจไทยไม่มั่นใจที่จะทำการค้าหรือลงทุนในกัมพูชา
- (2) ขาดบุคคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ
- (3) ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูล สถิติ และการวิเคราะห์ศึกษาวิจัย ข้อมูลตลาด สินค้า

(4) การคอร์รัปชันสูง และการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศไม่มีประสิทธิภาพ

(5) การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบล่าช้า กฎระเบียบทางการค้ามีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบ่อย

ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

(6) การส่งออก-นำเข้า ใช้การเจรจาและดุลพินิจหรือ connection เป็นสำคัญ ทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องต้นทุนธุรกิจ

(7) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังอยู่ระหว่างการพัฒนา

(8) ระบบการเงิน การธนาคาร และกระบวนการยุติธรรม ไม่มีความน่าเชื่อถือ ไม่มีประสิทธิภาพ

(9) ขาดแคลนแรงงานทักษะและเชี่ยวชาญ

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
(Republic of Indonesia)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงจาการ์ตา

พื้นที่: 1,919,440 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 234.6 ล้านคน

ภาษา: Bahasa อินโดนีเซีย

GDP: 695.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 2,963 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 6

การค้าระหว่างไทย – อินโดนีเซีย (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ: 13,022.36 ล้านเหรียญสหรัฐ
โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 1,670.78 ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปอินโดนีเซียได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำตาลทราย เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องเคมีภัณฑ์ และเม็ดพลาสติก

สินค้านำเข้าหลักจากอินโดนีเซีย ได้แก่ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ถ่านหิน น้ำมันดิบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบเคมีภัณฑ์

ตลาดส่งออกที่สำคัญของอินโดนีเซีย (2009): ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐฯ จีน

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของอินโดนีเซีย (2009): ได้แก่ สิงคโปร์ จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย

โอกาส

(1) มีนโยบายส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนจากต่างประเทศ และมีการปรับปรุงบรรยากาศให้เอื้อต่อการลงทุน

(2) เป็นตลาดขนาดใหญ่ จึงมีปริมาณความต้องการสินค้าและบริการมาก

(3) มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และสามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ

(4) มีตลาดแรงงานขนาดใหญ่ ค่าจ้างแรงงานต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน

(5) ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อสินค้าไทย โดยเฉพาะโดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหาร

(6) ภาวะทางการเมืองและสังคมมีเสถียรภาพ และมั่นคงมาก ทำให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นและเข้ามาลงทุนมากขึ้น

(7) ปรับโครงสร้างของภาคราชการให้มีความคล่องตัวมากขึ้น รวมทั้งนโยบายปราบปรามคอร์รัปชัน

อุปสรรค

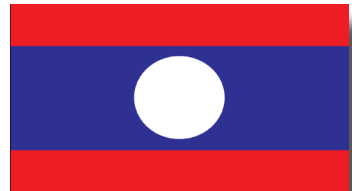
- (1) มีกฎระเบียบที่มีลักษณะเป็นมาตรการกีดกันทางการค้า (NTBs) ได้แก่ มาตรการห้ามนำเข้า (เช่น สินค้าข้าว) การขออนุญาตนำเข้า การขออนุญาตขึ้นทะเบียน ออย. และมาตรการด้านสุขอนามัย ซึ่งมีความยุ่งยากในทางปฏิบัติและใช้เวลานาน
- (2) ยังมีการคอร์รัปชันในระบบราชการ ซึ่งยังมีอยู่ในหลายขั้นตอน ถือเป็นต้นทุนในการประกอบธุรกิจในอินโดนีเซียที่สูง
- (3) มีกฎระเบียบบางอย่างที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนประกอบธุรกิจ เช่น การขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อนและใช้ระยะเวลานาน
- (4) ระบบโครงสร้างพื้นฐานการลงทุน เช่น ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ไม่เพียงพอในบางพื้นที่หรือมีคุณภาพไม่ดีพอ

ที่มา : กรมส่งเสริมการส่งออก

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(Lao People's Democratic Republic pPDRPDR)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: นครหลวงเวียงจันทน์

พื้นที่: 263,800 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 5,873,616 ล้านคน

ภาษา: ลาว

GDP: 6.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 964 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 7.2

การค้าระหว่างไทย – ลาว (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (ม.ค. - ต.ค.): 2,325.71 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 1,113.31 ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปลาว ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องเหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์

สินค้านำเข้าหลักจากลาว ได้แก่ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เนื้อเป็ดและอื่นๆ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง

ตลาดส่งออกที่สำคัญของลาว ได้แก่ ไทย เวียดนาม ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เยอรมนี

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของลาว ได้แก่ ไทย จีน เวียดนาม สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย

โอกาส

- (1) ลาวได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (MFN) และสถานะ Normal Trade Relations (NTR) จากสหรัฐฯ ส่งผลให้การส่งออกสินค้าของลาวไปสหรัฐฯ มีภาษีลดลง รวมถึงสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากร (GSP) จากสหรัฐฯ และยุโรป
- (2) อุดมสมบูรณ์ด้านชีวภาพ พลังงานไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติ เหมาะแก่การเป็นฐานการผลิตแก่ประเทศอื่นๆ
- (3) เป็นแหล่งแรงงานราคาถูก และประชากรมีความรู้ทางด้านภาษาที่หลากหลายกว่าประเทศอื่น เนื่องจากประเทศต่างๆ ให้ทุนการศึกษาแก่ลาวจำนวนมาก
- (4) มีความต้องการนำเข้าอุปกรณ์ด้านการก่อสร้างจากไทยสูง เนื่องจากลาวมีโครงการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำและสาธารณูปโภคพื้นฐานอย่างกว้างขวาง
- (5) เป็นดินแดนเชื่อมต่อของอินโดจีน (Land Bridge)

อุปสรรค

- (1) ตลาดมีขนาดเล็ก (ประชาน้อย) และมีกำลังซื้อต่ำ
- (2) โครงสร้างพื้นฐานยังไม่ได้รับการพัฒนา และไม่มีผู้นำทรัพยากรที่มีอยู่มาใชให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- (3) แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ
- (4) ขาดระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน และขาดระบบการจัดการที่ดี

(5) ข้อกฎหมายต่างๆ เป็นกฎหมายเชิงคุ้มครองมากกว่าเชิงส่งเสริม และขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ไม่คล่องตัวต่อการลงทุน

(6) เงินกีดขาดเสถียรภาพ ทำให้ยากต่อการวางแผนด้านการตลาดและการลงทุน

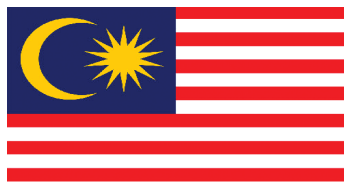
(7) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบสูง ไม่มีทางออกทางทะเล (Land Lock) ทำให้การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก

ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

มาเลเซีย
(Malaysia)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงกัวลาลัมเปอร์

พื้นที่: 330,000 ตารางกิโลเมตร

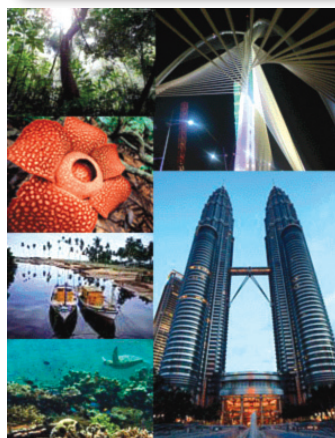
จำนวนประชากร: 27.8 ล้านคน

ภาษา: มาเลย์ จีน อังกฤษ อูรดู

GDP: 213.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 7,547 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 4.7

การค้าระหว่างไทย – มาเลเซีย (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ: 21,275.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
โดยไทย **เสียเปรียบ** ดุลการค้า 142.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปมาเลเซีย ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป และแผงวงจรไฟฟ้า

สินค้านำเข้าหลักจากมาเลเซีย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันดิบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง

ตลาดส่งออกที่สำคัญของมาเลเซีย ได้แก่ สิงคโปร์ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ไทย (อันดับ 5)

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของมาเลเซีย ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์

โอกาส

(1) ร่วมลงทุนเพื่อผลิตสินค้าฮาลาลเพื่อส่งออก เนื่องจากไทยมีศักยภาพด้านวัตถุดิบ และมีอุตสาหกรรมการผลิตอาหารที่แข็งแกร่งซึ่งได้รับการยอมรับอย่าง

กว้างขวางด้านคุณภาพมาตรฐาน ขณะที่มาเลเซียได้รับการยอมรับและความเชื่อถือในการเป็นศูนย์กลางด้านฮาลาลของโลก

(2) มีแรงงานที่มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ และมีความชำนาญเป็นพิเศษในงานที่ต้องอาศัยความละเอียดและประณีต ซึ่งเหมาะสมกับความต้องการของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

(3) มีระบบคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร ระบบโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐาน และมีการจัดการด้านโลจิสติกส์แบบครบวงจร

(4) มีการยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบเฉพาะส่วนที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก

อุปสรรค

(1) การลงทุนในมาเลเซียต้องใช้ต้นทุนสูงกว่าประเทศอื่นๆ มีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง และยากต่อการหาแหล่งเงินทุน

(2) มาเลเซียมีการลดหย่อนภาษีสรรพสามิตให้กับผู้ประกอบการรถยนต์ภายในประเทศ หากมีการใช้ชิ้นส่วนรถยนต์ที่ผลิตในประเทศ ซึ่งเป็นการลดโอกาสในการแข่งขันทางการค้าในตลาดดังกล่าวของผู้ผลิต/ผู้ส่งออกชิ้นส่วนและอะไหล่รถยนต์ของไทย

(3) รัฐบาลสร้างนโยบายกีดกันภาษีการขายที่ค่อนข้างสูง สินค้าบางรายการไม่สามารถส่งออกไปยังมาเลเซียได้อย่างเต็มที่

ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า
(Republic of the Union of Myanmar)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงเนปิดอร์

พื้นที่: 677,000 ตารางกิโลเมตร

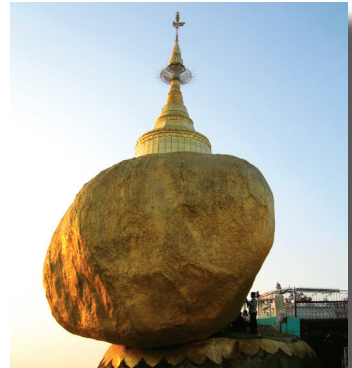
จำนวนประชากร: 51 ล้านคน

ภาษา: พม่า

GDP: 28.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 469 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 5.3

ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

การค้าระหว่างไทย – เมียนมาร์ (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (ม.ค. - ต.ค.): 4,026.78 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยไทย**เสียเปรียบ**ดุลการค้า 629.91 ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปเมียนมาร์ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องดื่ม ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์

สินค้านำเข้าหลักจากเมียนมาร์ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค ผักผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผักผลไม้ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์

ตลาดส่งออกที่สำคัญของเมียนมาร์ ได้แก่ ไทย อินเดีย จีน ฮองกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของเมียนมาร์ ได้แก่ สิงคโปร์ จีน ไทย ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย

โอกาส

(1) การพัฒนาตลาดของพม่าในอนาคตอาจจะพัฒนามากขึ้นจากการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน

(2) มีขนาดตลาดใหญ่ ซึ่งไทยสามารถใช้พม่าเป็นประตูระบายสินค้าของไทยสู่ประเทศที่สาม เป็นประตูสู่จีนและอินเดีย รวมทั้งใช้พม่าเป็นฐานในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก

(3) ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรม

(4) ประชาชนนิยมสินค้าไทย และมีแนวโน้มนำเข้าสินค้าจาก ไทยแทนจีน นักลงทุนไทยจึงควรร่วมลงทุน (เพื่อลดต้นทุนการผลิต) หรือจัดตั้งบริษัทหรือตัวแทนธุรกิจเพื่อการเจาะตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ระดับสูงและนักธุรกิจทั่วไป เพื่อขยายเครือข่ายการทำธุรกิจร่วมกัน

(5) มีความต้องการวัสดุก่อสร้างและบริการรับเหมาก่อสร้างจำนวนมาก หลังจากการย้ายเมืองหลวงไปยังกรุงเนปีดอร์

อุปสรรค

(1) ส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ

(2) ขาดผู้ที่มีความรู้ในด้านการทำธุรกิจต่างประเทศ

(3) ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

(4) กฎระเบียบทางการค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ราชการมีการคอร์รัปชันสูง และมีอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศสูง

(5) พม่ายังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่ต้องการ และทันสมัย ทำให้ขาดข้อมูลด้านการตลาด รวมทั้งการเงินของพม่า

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
(Republic of the Philippines)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงมะนิลา

พื้นที่: 298,170 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 93 ล้านคน

ภาษา: ตากาล็อกและภาษาอังกฤษ

GDP: 158.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 1,721 เหรียญสหรัฐ

การค้าระหว่างไทย – ฟิลิปปินส์ (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ: 7261.53 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยไทย ได้เปรียบดุลการค้า 2,510.75 ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปฟิลิปปินส์ ได้แก่ รถยนต์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า ข้าว เม็ดพลาสติก และน้ำตาลทราย

สินค้านำเข้าหลักจากฟิลิปปินส์ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

ตลาดส่งออกที่สำคัญของฟิลิปปินส์ ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น จีนฮ่องกง ไทย (อันดับ 11)

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของฟิลิปปินส์ ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไทย (อันดับ 8)

โอกาส

(1) ไทยสามารถแลกเปลี่ยนสินค้าสำเร็จรูป เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป เป็นการลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากสินค้า IT มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเร็วมาก

(2) ค่าค่าในการเจาะตลาดเนื่องจากมีประชากรมาก นอกจากนี้ฟิลิปปินส์มีการส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ และนำรายได้เข้าประเทศ ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของคนในประเทศดีขึ้น และมีกำลังซื้อมากขึ้น

(3) มีแรงงานที่มีความรู้ด้าน IT จำนวนมาก ทำให้สามารถพัฒนาและส่งออกสินค้า IT ในระยะเวลาอันสั้น

(4) มีทรัพยากรธรรมชาติที่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น สัตว์น้ำ ทรัพยากรแร่ พื้นที่การเกษตรทางภาคใต้

อุปสรรค

(1) มีมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี เช่น การกำหนดมาตรฐานการนำเข้าสินค้าที่เข้มงวดในเรื่องการผลิต และสุขอนามัย และมีกฎระเบียบขั้นตอนการนำเข้ายุ่งยาก ต้องใช้เวลานาน

(2) สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ

(3) มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบราชการอยู่เสมอ กฎระเบียบเข้มงวด

(4) มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงสูง

(5) สภาพแรงงานแข็งแกร่งและมีบทบาทมาก

ทำให้ค่าจ้างแรงงานสูง และมีการเรียกร้องค่าแรงเพิ่มเสมอ

(6) ขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(7) ประชากรโดยทั่วไปมีลักษณะนิสัยค่อนข้างเฉื่อยชา ทำงานไม่ละเอียดรอบคอบ และไม่ซื่อสัตย์

ที่มา : กรมส่งเสริมการส่งออก

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: สิงคโปร์

พื้นที่: 697 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 5.1 ล้านคน

ภาษา: มาเลย์ จีนกลาง ทมิฬ และอังกฤษ

GDP: 217.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 42,653 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 15

การค้าระหว่างไทย – สิงคโปร์ (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ: 15,303.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 2,715.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปสิงคโปร์ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง และส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน

สินค้านำเข้าหลักจากสิงคโปร์ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป

ตลาดส่งออกที่สำคัญของสิงคโปร์ ได้แก่ ฮองกง มาเลเซีย สหรัฐฯ อินโดนีเซีย จีน

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของสิงคโปร์ ได้แก่ มาเลเซีย สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น

โอกาส

(1) มีทำเลที่ตั้งเป็นเมืองท่าที่สำคัญของโลก มีเครือข่ายธุรกิจกับคนสัญชาติจีนในประเทศต่างๆ ทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ

(2) สามารถจัดตั้งธุรกิจได้อย่างสะดวกรวดเร็ว การดำเนินธุรกิจคล่องตัว เนื่องจากสิงคโปร์มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวย อัตราภาษีที่แข่งขันได้ และบุคคลากรมีความรู้/ความชำนาญระบบการทำงานที่เป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ

(3) ใช้สิงคโปร์เป็นฐานในการส่งออกต่อ (re-export) สินค้าไทยไปสู่ประเทศที่สาม โดยอาศัยจุดแข็งของสิงคโปร์ในด้านการจัดการ การตลาด การเงิน/ธนาคาร การสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการด้าน Supply Chain ในระดับมาตรฐานโลก

(4) เป็นตลาดการค้าเสรีที่นักธุรกิจต่างชาติสนใจมาลงทุนจำนวนมาก และมีความหลากหลายในภาคธุรกิจส่งผลให้บริษัทไทยมีโอกาสประกอบธุรกิจทั้งในสิงคโปร์และสามารถต่อยอดเพิ่มได้อีกในประเทศของนักธุรกิจต่างชาติอื่นๆ ที่เข้ามาลงทุนในสิงคโปร์ อีกทั้งได้รับผล

ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายกับบริษัทต่างชาติอื่นๆ ด้วย

อุปสรรค

(1) ตลาดเล็ก

(2) ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจสูงมาก มีการแข่งขันทางการค้าสูง โดย

เฉพาะสินค้าจากจีน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

(3) มาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการนำเข้า

ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
(Socialist Republic of Vietnam)

ข้อมูลทั่วไป (2010)

เมืองหลวง: กรุงเทพมหานคร

พื้นที่: 331,150 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร: 85 ล้านคน

ภาษา: เวียดนาม

GDP: 103.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ

GDP per capita: 1,168 เหรียญสหรัฐ

GDP Growth: ร้อยละ 6

การค้าระหว่างไทย – เวียดนาม (2010)

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (ม.ค. - ต.ค.): 5,812.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 3,501.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปเวียดนาม ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เม็ดพลาสติก เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ

สินค้านำเข้าหลักจากเวียดนาม ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ด้ายและเส้นใย เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

ตลาดส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม ได้แก่ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป อาเซียน ญี่ปุ่น จีน

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของเวียดนาม ได้แก่ สิงคโปร์ จีน ไทย ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย

โอกาส

(1) การเมืองมีเสถียรภาพ จากการปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม ที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ทำให้กำหนดนโยบายและการกำกับดูแลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้ลงทุนสามารถวางแผนการประกอบธุรกิจและการลงทุนในระยะยาวได้อย่างมั่นใจ

(2) ค่าจ้างแรงงานต่ำ แม้ว่าต้นทุนแรงงานจะเพิ่มขึ้นมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ แล้วยังนับว่ามีต้นทุนต่ำกว่า และมีแรงงานในวัยหนุ่มสาวจำนวนมาก (ประชากรประมาณ 60 % มีอายุต่ำกว่า 30 ปี) ซึ่งมีการศึกษาดี

(3) วัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมเป็นจำนวนมากจึงสามารถผลิตผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นจำนวนมากในอันดับต้นๆ ของโลก เช่น ข้าว กาแฟ ยางพารา และพริกไทยดำ

อุปสรรค

(1) ขาดแคลนผู้บริหารระดับกลาง ขณะที่แรงงานที่เพิ่งจบการศึกษา ยังขาดทักษะและไม่มีประสบการณ์

(2) ต้นทุนการลงทุนในประเทศ เวียดนามสูงกว่าในประเทศอื่นๆ (จากรายงานการศึกษาบางแห่ง)

(3) โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมสนับสนุนยังล่าช้าและไม่เพียงพอ

(4) อุปสรรคในการนำเข้าจากการใช้มาตรการ Automatic Import Licensing ซึ่งต้องขออนุญาตในการนำเข้าสินค้า (หลายรายการ) **ทุกครั้ง** ทำให้สินค้าไทยมีต้นทุนจำหน่ายที่สูงขึ้นและเพิ่มความยุ่งยากทางเอกสารในการนำเข้า

ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าส่งออก